Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

№ 24 (4719). 29 ЯНВАРЬ 1982 й. ЖУМА

Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлади. Баҳоси 3 тийин

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

СССР 60

ЗАФАРЛАРИМИЗ— ШОНЛИ ЮБИЛЕЙГА

ИШГА ТУШИРИЛАДИГАН ҚУРИЛИШЛАРГА— АСОСИЙ ЭЪТИБОР

28 январь куни Тошкентда республика партия-хўжалик активининг йиғилиши бўлди.

Йиғилишда область, шаҳар, район партия комитетларининг секретарлари, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Советининг, область ижроия комитетларининг, халқ депутатлари шаҳар ва район Советлари ижроия комитетларининг раислари ва раис ўринбосарлари, министрликлар ва идоралар, қурилиш, монтаж, лойиҳа ташкилотлари, бинокорлик материаллари саноати ва қурилиш индустрияси корхоналарининг раҳбарлари ҳамда партия ташкилотларининг секретарлари, қурилиш илғорлари, касаба союз, комсомол ташкилотларининг ва халқ контроли органларининг ходимлари иштирок этдилар.

Йиғилишни Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг раиси И. Б. Усмонхўжаев очди.

Йиғилишда қурилиш, монтаж, лойиҳа ташкилотлари, бинокорлик материаллари саноати ва қурилиш индустрияси корхоналари коллективларининг 1981 йилги иш якунлари ҳамда КПСС Марказий Комитети 1981 йил ноябрь Пленумининг қарорлари асосида 1982 йилги социалистик мажбуриятларни бажариш соҳасидаги вазифалар кўриб чиқилди. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари А. А. Хўжаев доклад қилди.

Докладни муҳокама қилишда Тошкент шаҳар партия комитетининг биринчи секретари У. У. Умаров, Андижон область партия комитетининг секретари М. Раҳимов, Ўзбекистон ССР Қурилиш министри С. А. Омеров, Ўзбекистон ССР Ирригация ва сув хўжалиги министрлигига қарашли «Каракалпакводстрой» трестининг бошқарувчиси И. И. Черноштан, республика қишлоқ қурилиши министри Н. Р. Ражабов, Ўзбекистон ССР Қурилиш министрлигига қарашли 10-трест пардозловчилар бригадири Н. Х. Қўчқоров, Ўзбекистон ССР Монтаж ва махсус қурилиш ишлари министри Х. А. Шоғазатов, «Джизакстрой» бирлашмасининг бошлиғи Л. Я. Терман, «Главсредазирсовхозстрой» бошлиғи Н. Р. Ҳамроев, Ўзбекистон ССР Сув хўжалиги қурилиши Давлат Комитетининг раиси Н. Г. Қурбонов, республика енгил саноат министрининг биринчи ўринбосари Э. А. Тоймазов, «Ташметрострой» трести проходкачилар бригадири Л. Г. Токарчук қатнашдилар.

Докладда ва нотиқларнинг нутқларида шу нарса уқтириб ўтилдики, Ўзбекистон меҳнаткашлари КПСС XXVI съезди қарорларини, ўртоқ Л. И. Брежнев йўл-йўриқларини турмушга татбиқ этиб, қурилиш самарадорлиги ва сифатини ошириш, қурилиш ишларини такомиллаштириш, фан-техника тараққиёти ютуқларини жорий қилиш учун сабот билан курашмоқдалар. Ташкилотчилик ва оммавий-сиёсий иш кучайтирилди, минглаб илғор ишчилар республикадаги ўн беш донгдор қурувчининг «Бир беш йилликда икки беш йиллик планни бажарамиз!» деган ватанпарварлик ташаббусига қўшилдилар. СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллигини муносиб кутиб олиш учун ўтказилаётган социалистик мусобақа кенг қулоч ёзди.

Қурилиш ишларини интенсивлаш, қурилиш суръатини жадаллаштириш соҳасидаги тадбирлар комплекси амалга оширилди. 1981 йилда барча қурувчилар хўжалик юритишнинг янги системасига ўтдилар; энди коллективларнинг ишини планлаштириш ва уларнинг фаолиятига баҳо бериш қуриб битказилган объект юзасидан олиб борилмоқда. Капитал маблағларнинг учдан икки қисми бултур ишга тушириладиган объектларга сарфланди, бу эса уларнинг қурилишини тезроқ тугаллашга кўп жиҳатдан ёрдам берди. Олмалиқ химия заводида олтингугурт кислотаси ишлаб чиқарадиган корхона, В. П. Чкалов номли Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмасидаги, Муборак газ қазиб олиш ва қайта ишлаш комплексидаги янги қувватлар сингари катта-катта объектлар ишга туширилди.

Республика енгил саноат корхоналари қурилиши айниқса тез суръатлар билан ривожланиб бормоқда. Ўтган йили Андижон ва Фарғона тўқимачилик комбинатларида, Поп нотўқима материаллар фабрикасида, Марғилон «Атлас» бирлашмасида янги қувватлар, Жиззах ип йигирув фабрикасининг биринчи навбати фойдаланиш учун топширилди. Кичик шаҳарларда ва аҳоли пунктларида ўн учта филиал ишга туширилди. 1981 йилги социалистик мажбуриятлар муваффақиятли бажарилганлиги муносабати билан КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Л. И. Брежнев Ўзбекистон ССР енгил саноат корхоналари қурилишининг барча қатнашчиларини чин кўнгилдан самимий табриклади.

Ўн минглаб оилалар янги квартираларга кўчиб чиқди, янги-янги мактаб ва болалар боғчалари, даволаш ва маданий-маиший муассасаларнинг эшиги очилди. Ўн минг гектарлаб янги суғориладиган ерлар ўзлаштирилди, кўпгина чорвачилик комплекслари, паррандачилик фабрикалари ва паррандахоналар қурилди.

Бу йил республика қурувчилари олдида янги катта вазифалар турибди. Катта-катта саноат объектларини, олти миллион квадрат метрдан кўпроқ уй-жой биноларини, 92 минг ўринли мактабларни, 32 минг ўринли мактабгача тарбия муассасаларини, янги касалхоналар ва поликлиникаларни ишга тушириш мўлжалланмоқда. КПСС XXVI съезди қарорларига, ўн биринчи беш йилликда мамлакат халқ хўжалигини ривожлантиришнинг асосий йўналишларига мувофиқ халққа керакли моллар ишлаб чиқарадиган корхоналарни қуриш ва ишга туширишга алоҳида эътибор берилади.

Бу вазифаларни ҳал этиш учун бутун куч ва ресурсларни имкони борича кўпроқ марказлаштириш, юксак уюшқоқлик ва интизом, қурилиш ишларини инженерлик жиҳатидан пухта тайёрлаш кераклигини йиғилиш қатнашчилари таъкидлаб ўтишди. КПСС Марказий Комитети 1981 йил ноябрь Пленумининг талабларига биноан ишга тушириладиган объектларга, чала қурилишларни камайтиришга, қурилиш-монтаж ишлари сифатини яхшилашга жуда катта эътибор берилади.

Йиғилишда Ўзбекистон қурилиш, монтаж, лойиҳа ташкилотлари, бинокорлик материаллари саноати ва қурилиш индустрияси корхоналари коллективларининг 1982 йил учун олган социалистик мажбуриятлари қабул қилинди.

Йиғилишда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов нутқ сўзлади.

Йиғилиш ишида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюросининг аъзолари ва аъзоликка кандидатлари Е. Айтмуротов, И. Г. Анисимкин, Л. И. Греков, М. М. Мусахонов, Т. Н. Осетров, О. У. Салимов, Н. Ж. Худойбердиев, Н. М. Маҳмудова, Л. Н. Мелкумов, КПСС Марказий Комитети бўлим мудирининг ўринбосари А. Д. Дмитриев, республика Олий Совети Президиуми раисининг ўринбосари Г. М. Орлов, Ўзбекистон ССР Министрлар Советн раисининг ўринбосарлари Р. Ҳ. Абдуллаева, Қ. А. Аҳмедов, В. П. Есин, М. Т. Турсунов, А. Р. Хўжаев, СССР Монтаж ва махсус қурилиш ишлари министрининг ўринбосари В. Ф. Брюнин иштирок этдилар.

(ЎзТАГ).

ТОШКЕНТ ШАҲАР ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ МЕҲНАТКАШЛАРИНИНГ СОВЕТ СОЦИАЛИСТИК РЕСПУБЛИКАЛАРИ ИТТИФОҚИ ТАШКИЛ ЭТИЛГАНЛИГИНИНГ 60 ЙИЛЛИГИНИ МУНОСИБ КУТИБ ОЛИШ ЮЗАСИДАН

СОЦИАЛИСТИК МАЖБУРИЯТЛАРИ

Тошкент шаҳар ва Тошкент области меҳнаткашлари КПСС XXVI съезди тарихий қарорларини амалга ошира бориб, ишлаб чиқариш самарадорлиги, тайёрланаётган маҳсулот сифатини ошириш учун социалистик мусобақани кенг авж олдириб, ўн биринчи беш йиллик биринчи йили топшириқларини бажаришда катта ютуқларни қўлга киритдилар.

Область саноат корхоналарининг коллективлари маҳсулот реализацияси ва кўпчилик муҳим буюм турларини ишлаб чиқариш бўйича йиллик планнинг муддатидан илгари — 1981 йилнинг 24 декабрида бажарилишини таъминладилар. Ишлаб чиқариш ҳажми пландаги 3 процент ўрнига 5,3 процент, меҳнат унумдорлиги пландаги 3,1 процент ўрнига 3,5 процент ортди. Пландагидан ташқари 107 миллион сўмлик маҳсулот реализация қилинди.

Қурилиш ва монтаж ташкилотлари қурилиш-монтаж ишлари ҳажми, уй-жойлар ва социал, маданий-маиший объектларни фойдаланишга топшириш бўйича 1981 йил топшириғини бажардилар. Умумий таълим мактабларини фойдаланишга топшириш йиллик плани муддатидан илгари адо этилди. Ғазалкент ГЭСининг иккита энергоблоки, Бекобод металлургия заводида 100 минг тонна металломни қайта ишлаш комплекси, Ўрта Чирчиқ районида йилига 100 минг квадрат метр уй-жой ишлаб чиқариш қувватига эга бўлган йирик панелли уйсозлик комбинати, Чирчиқ сут заводи, Тошкент трактор заводида, В. П. Чкалов номли авиация ишлаб чиқариш бирлашмасида қўшимча ишлаб чиқариш майдонлари ва бошқа объектлар фойдаланишга топширилди. Чорвачилик комплекслари, ёрдамчи хўжаликлар ва бошқа қишлоқ хўжалик объектлари қурилишида катта ҳажмдаги ишлар амалга оширилди.

Область қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари жуда ноқулай об-ҳаво шароитларига қарамай катта ютуқларга эришдилар. Давлатга йиллик пландагидан ташқари 64 минг тонна пахта, 16 минг тоннадан ортиқ каноп пояси, 20 минг тонна дон, 98 минг тонна мева-сабзавот маҳсулотлари, кўп миқдорда гўшт, сут, жун, пилла сотилди. Давлатга бошқа турдаги қишлоқ хўжалик маҳсулотлари сотиш бўйича 1981 йил планлари ва социалистик мажбуриятлари анча ошиғи билан адо этилди.

Транспорт, алоқа, савдо ва маиший хизмат кўрсатиш корхоналари ҳамда ташкилотлари коллективлари социалистик мажбуриятларини муваффақиятли бажардилар.

Область меҳнат коллективлари КПСС Марказий Комитетининг 1981 йил ноябрь Пленуми қарорларига, КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Л. И. Брежневнинг шу Пленумдаги нутқида баён этилган қоидалар ва хулосаларга амал қилиб, СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллигини муносиб кутиб олиш учун социалистик мусобақани кенг авж олдириб, 1982 йилда зиммаларига қуйидаги социалистик мажбуриятларни оладилар.

Ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш, уни интенсивлаштириш, фан-техника тараққиётини жадаллаштириш, илғор тажрибани кенг ёйиш, резервлардан янада тўлароқ фойдаланиш асосида саноат маҳсулоти реализацияси ҳажми ва кўпчилик муҳим буюм турларини ишлаб чиқариш бўйича йиллик план 27 декабргача бажарилади. Саноат ишлаб чиқариши ҳажмининг 1981 йилдагига нисбатан 5 процент ортиши таъминланади. Пландагидан ташқари 80 миллион сўмлик маҳсулот реализация қилинади. Планга қўшимча 120 минг тонна минерал ўғитлари ишлаб чиқарилади, 130 минг тонна кўмир қазиб олинади, 300 та трактор, 50 та пахта териш машинаси, 50 та пуркагич-чанглатгич тайёрланади, 1,7 миллион сўмлик тикувчилик буюмлари, 1,3 миллион сўмлик мебель, 50 минг сўмлик сирланган идишлар ва кўпгина бошқа халқ истеъмоли товарлари ишлаб чиқарилади. Маҳсулот таннархини камайтириш ҳисобига пландагидан ташқари 5 миллион сўм фойда олинади.

Саноат корхоналарини техник қайта ускуналаш бўйича ишлар анча кучайтирилади. Янги техника бўйича 35 миллион сўмлик иқтисодий самара берадиган мингга яқин ташкилий-техникавий тадбирлар ишлаб чиқилади ва жорий этилади. Юздан ортиқ автоматлашган, ярим автоматлашган ва механизациялашган поток линиялари ишга туширилади, рационализаторлик таклифлари ва ихтироларни амалга оширишдан шартли 65 миллион сўмлик йиллик жамғарма олинади. Ана шу тадбирлар ҳисобига меҳнат унумдорлигини ошириш бўйича топшириқ 20 процент ортиғи билан бажарилади, 3 минг 500 киши меҳнатининг тежалиши таъминланади.

400 буюм давлат Сифат белгиси учун аттестация қилинади, бундай маҳсулотлар тайёрлаш жами аттестация қилинадиган маҳсулот ҳажмида 26 процентгача етказилади.

Қурилишни тубдан яхшилаш, капитал маблағлар самарадорлигини ошириш, бошқарувни ва қурилиш ишлаб чиқаришини ташкил этишни такомиллаштириш асосида товар қурилиш маҳсулоти ҳажми бўйича йиллик план 27 декабргача бажарилади. Енгил ва озиқ-овқат саноатини янада ривожлантириш, қишлоқ хўжалик объектлари қурилиши учун ажратилган маблағлар илдам суръатлар билан ўзлаштирилади. Бригада пудрати усули билан амалга ошириладиган қурилиш-монтаж ишлари ҳажми 65 процентгача етказилади, меҳнат унумдорлигининг эришилган даражага нисбатан 3,3 процент ортиши таъминланади.

Куч ва маблағларни ишга тушириладиган объектларга жамлаш ҳисобига ҳар йили 126 минг квадрат метр уй-жой ишлаб чиқариш қувватига эга бўлган Олмалиқ уйсозлик комбинати муддатидан илгари — 1982 йилнинг биринчи ярмида, Ўрта Чирчиқ районида 50 минг зотдор товуқ боқишга мўлжалланган иккинчи навбат паррандачилик племрепродуктори 20 декабргача, Оҳангарон районидаги «Ғаллақудуқ» совхозида 517 зотли она чўчқа боқишга мўлжалланган ферма 7 ноябргача фойдаланишга топширилади, тугалланмаган қурилиш ҳажми 5 процент камайтирилади. Тошкент телеминорасининг 2-радиоэшиттириш программасига мўлжалланган биринчи навбати қурилишида асосий қурилиш-монтаж ишлари тугалланади ва у фойдаланишга топширилади. Метрополитен қурилишида пландагидан ташқари 500 минг сўмлик қурилиш-монтаж ишлари ҳажми амалга оширилади. Олмалиқ кон-металлургия комбинати, «Электрохимпром» ишлаб чиқариш бирлашмаси, Ўзбекистон металлургия комбинати, Янги Ангрен ГРЭСи, Ангрен кўмир разрези объектларини қуриш жадаллаштирилади. 1 миллион 150 минг квадрат метр уй-жой қурилади, 1982 йилда план бўйича ишга туширилиши мўлжалланган мактаблар қурилиши янги ўқув йили бошланишига тугалланади. Уйлар, мактаб бинолари ва маданий-маиший мақсадлар учун мўлжалланган объектларнинг ками билан 80 проценти «яхши» ва «аъло» баҳолар билан фойдаланишга топширилади.

Область қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари партиянинг қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини янада интенсивлаштириш ҳақидаги чақириғига амалий иш билан жавоб бериб, деҳқончилик ва чорвачилик барча тармоқлари самарадорлигининг ошишини таъминлашга аҳд қиладилар. Ҳар гектар ерда 33 центнердан пахта етиштирилади, ҳосилнинг 85 проценти машиналар ёрдамида териб олинади ва 440 минг тонна пахта тайёрланади. Давлатга 85 минг тонна дон, 495 минг тонна сабзавот, 105 минг тонна картошка, 55 минг тонна полиз экинлари, 148 минг тонна мева ва узум, 320 минг тонна каноп пояси сотилади.

Барча турдаги чорва ва паррандалар сонини анча кўпайтириш ҳисобига чорвачиликни янада ривожлантиришга эришилади. 45 минг тонна гўшт, колхозлар ва совхозларда ҳар бир сигир ҳисобига сут соғиб олишни 3450 килограммга етказиб, 154 минг тонна сут тайёрланади, 325 миллион дона тухум топширилади. 1900 тонна жун, 2020 тонна пилла тайёрланади ва давлатга сотилади.

Чорвачиликнинг ем-хашак базасини мустаҳкамлашга қаратилган тадбирлар амалга оширилади. 1982—1983 йиллар қиш даври учун ками билан 760 минг тонна дағал ем-хашак, шу жумладан, 280 минг тонна сенаж, 25 минг тонна ўт уни тайёрланади, 782 минг тонна силос бостирилади.

Транспорт корхоналари коллективларида халқ хўжалиги ва аҳолини ташишнинг барча турларига нисбатан эҳтиёжини тўлароқ ва ўз вақтида таъминлашга қаратилган ишларни амалга ошириш давом эттирилади.

Юк ва пассажирлар ташиш бўйича йиллик топшириқ муддатидан илгари бажарилади, пландагидан ташқари темирйўл ва автомобиль транспорти билан 650 минг тонна юк ва 5,5 миллион пассажир ташилади, автотранспорт билан 18 миллион пассажир-километрдан ортиқ иш бажарилади. Автотранспорт корхоналарида пландан ташқари 1 миллион сўмликдан ортиқ даромад олинади.

Область темирйўлчилари вагон оборотини 0,3 соат тезлаштириш, ҳар бир вагонга статистик юк ортишни 0,05 тонна кўпайтириш мажбуриятини оладилар, бунинг натижасида бир кеча-кундузда қўшимча юк ортиш учун 55 вагон ажратиб берилади, оғир юкли поездларда ками билан 4,5 миллион тонна халқ хўжалик юклари ташилади.

Область автомобиль йўллари қурувчилари пландагидан ташқари 500 минг сўмликдан ортиқ қурилиш-монтаж ишларини амалга оширадилар.

Алоқа корхоналари маҳсулот ҳажми йиллик планининг муддатидан илгари бажарилишини таъминлайдилар, пландагидан ташқари 90 минг сўмликдан кўпроқ даромад оладилар.

Йил давомида халқ хўжалигида 40 минг ишчи тайёрланади, 25 минг инженер-техник ходим ва хизматчи, 70 минг ишчининг малакаси оширилади, иқтисодий таълим системасида 160 минг киши ўқийди.

Область корхоналари ва ташкилотларида меҳнатни ташкил этиш ва унга ҳақ тўлашнинг коллектив формалари бўйича ишлайдиган қўшимча мингдан ортиқ бригада ташкил этилади. Бундай бригадалар ишлаб чиқараётган маҳсулотнинг солиштирма миқдори жами ишлаб чиқариш ҳажмида 41 процентгача етказилади.

Савдо ходимлари товар обороти йиллик планини 28 декабргача бажарадилар ва аҳолига пландагидан ташқари 34 миллион сўмлик товарлар сотадилар. Ўз-ўзига хизмат қилиш усули билан реализация қилинадиган товарларнинг солиштирма миқдори 75 процентгача етказилади. Магазинларнинг савдо қилиш майдони 18 минг квадрат метр ва умумий овқатланиш корхоналари тармоғи 4200 ўринга кенгаяди.

Аҳолига маиший хизмат кўрсатиш ҳажми плани 28 декабрда бажарилади. Аҳолига қўшимча 760 минг сўмлик хизмат кўрсатилади.

Ишлаб чиқариш технологиясини, меҳнатни ташкил этишни такомиллаштириш, энергетика ва моддий ресурслардан оқилона фойдаланиш асосида 334 миллион киловатт-соат электр энергияси, 386 минг гигакалорий иссиқлик энергияси, 35,5 минг тонна қора металлар, 21,8 минг тонна автомобиль бензини, 7,0 минг тонна дизель ва 161 минг тонна қозон-печка ёқилғиси, 37,6 минг тонна цемент, 53 минг куб метр ёғоч-тахта материаллари тежаб қолинади.

Корхоналар ва ташкилотлар коллективлари Тошкент, Жиззах ва Сирдарё областлари колхозлари ва совхозларига ками билан 15 миллион сўмлик оталиқ ёрдами кўрсатадилар.

Тошкент шаҳар ва Тошкент области меҳнаткашлари КПСС Марказий Комитети, КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Л. И. Брежневни СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллигини муносиб кутиб олиш учун социалистик мусобақани янада кенг авж олдирамиз, ишлаб чиқариш самарадорлиги ва иш сифатини ҳар томонлама оширамиз, 1982 йил планлари ва социалистик мажбуриятларининг бажарилишини сўзсиз таъминлаш учун барча куч, тажриба ва билимларини сарфлаймиз, деб қатъий ишонтирадилар.

Социалистик мажбуриятлар корхоналар ва ташкилотлар коллективларида, область партия-хўжалик активининг 1982 йил 15 январда бўлиб ўтган йиғилишида қабул қилинган.

Тонгги газеталарда

△ Ўртоқ Л. И. Брежнев СССР 50 йиллиги номли Мари ГРЭСи ва Мари— Қоракўл электр узатиш линияси қурувчилари, монтажчилари, эксплуатация қилувчилари, лойиҳачилари, машинасозлари, қурилишнинг барча қатнашчиларини ажойиб меҳнат ғалабаси — СССР 50 йиллиги номли Мари ГРЭСи биринчи навбатининг 210 минг киловатт қувватга эга бўлган сўнгги, олтинчи энергетика блоки фойдаланишга топширилганлиги ҳамда Мари— Қоракўл юқори вольтли электр узатиш линияси ишга туширилганлиги муносабати билан самимий табриклайди.

△ Маҳаллий газеталарда «Қурувчиларнинг улкан режалари» сарлавҳаси остида Ўзбекистон ССР қурилиш, монтаж, лойиҳа ташкилотлари ва қурилиш материаллари ҳамда қурилиш индустрияси саноати корхоналари коллективларининг 1982 йилги социалистик мажбуриятлари эълон қилинган.

МОСКВА М. А. СУСЛОВ БИЛАН ВИДОЛАШМОҚДА

Коммунистик партия, совет халқи оғир жудоликка учради. Коммунистик партия, Совет давлатининг ва халқаро коммунистик ҳаракатнинг таниқли арбоби, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитети секретари, СССР Олий Советининг депутати Михаил Андреевич Сусловнинг юраги уришдан тўхтади.

Коммунистик партия ва халқ М. А. Сусловга ишониб топширган ҳамма лавозимларда у буюк ташкилотчи, улуғ Ленин иши учун, коммунистик қурилиш вазифаларини муваффақиятли ҳал этиш учун букилмас курашчи эканлигини намойиш қилди. М. А. Суслов партиянинг йирик назариётчиси бўлиб, марксизм-ленинизм назариясини ижодий ривожлантириш учун кўп иш қилди, бу назариянинг поклигини қаттиқ туриб ҳимоя қилди.

Большевикча принципиаллик, ўзига ва бошқаларга нисбатан талабчанлик, ғоят меҳнатсеварлик, замонамизнинг ўткир ва мураккаб масалаларига ижодий тарзда ёндоша билиш М. А. Сусловга хос фазилатлар эди. Улкан қалб соҳиби, маънавий жиҳатдан ғоят соф, ниҳоятда камтар М. А. Суслов партия билан халқнинг самимий иззат-ҳурматига сазовор бўлди.

...Союзлар уйи. Бинонинг пештоқига М. А. Сусловнинг қора ҳошияли портрети илиб қўйилган. Марҳумнинг жасади солинган тобут 28 январь куни колонна залининг гуллар билан ўралган баланд супасига қўйилди.

М. А. Сусловнинг Коммунистик партия ва Совет давлати олдидаги катта хизматлари тақдирланган мукофотлар — иккита Социалистик Меҳнат Қаҳрамони «Ўроқ ва Болға» олтин медали, бешта Ленин ордени, Октябрь революцияси ва I-даража Ватан уруши орденлари, СССРнинг кўп медаллари, шунингдек бир қанча қардош социалистик давлатларнинг орден-медаллари супа олдида қирмизи ёстиқчаларга қадаб қўйилган.

Марҳумнинг боши узра алвон байроқлар эгиб қўйилган. Залнинг мармар колонналари қора-қизил ленталар билан пардаланган. Биллур қандилларга қора ленталар ўралган. Тобут ёнида Совет Армиясининг жангчилари турибди.

Супага КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми, СССР Министрлар Советидан гулчамбар қўйилган.

Залга тобора янги гулчамбарлар — иттифоқдош республикалар Компартиялари Марказий Комитетларидан, иттифоқдош республикалар Олий Советлари Президиумлари ва Министрлар Советларидан, министрликлар ва идоралар, КПСС Москва шаҳар комитети ва шаҳар Совети ижроия комитети, КПСС Москва область комитети ва область Совети ижроия комитети, ўлка партия комитетлари ва ўлка ижроия комитетлари, область партия комитетлари ва область ижроия комитетлари, жамоат ташкилотлари, марҳумнинг қариндош-уруғлари ва яқинларидан гулчамбарлар олиб кирилмоқда.

Бу ерда чет мамлакатларнинг Совет Иттифоқидаги дипломатик ваколатхоналари номидан қўйилган гулчамбарлар бор.

Дафн этишни уюштирувчи ҳукумат комиссиясининг аъзолари биринчи навбатда мотам вахтасида турадилар.

Соат 11. Л. И. Брежнев, Ю. В. Андропов, М. С. Горбачев, В. В. Гришин, А. П. Кириленко, Д. А. Кунаев, А. Я. Пельше, Н. А. Тихонов, Д. Ф. Устинов, К. У. Черненко, П. Н. Демичев, В. В. Кузнецов, Б. Н. Пономарёв, И. В. Капитонов, В. И. Долгих, М. В. Зимянин ўртоқлар фахрий қоровулда турадилар.

Шундан кейин Коммунистик партия ва Совет давлатининг раҳбарлари М. А. Сусловнинг қариндош-уруғлари ва яқинлари ҳузурига келиб, уларга чуқур таъзияларини изҳор қиладилар.

Мотам куйлари эшитилади.

Колонна залидан ўтаётган кишиларнинг сон-саноғи йўқ. Пойтахтдаги завод ва фабрикаларнинг ишчилари, муассасаларнинг ходимлари, Москва областининг меҳнаткашлари, партия, совет, касаба союз ва комсомол ходимлари, фан ва маданият арбоблари, жамоат ташкилотларининг вакиллари, Совет Армиясининг жангчилари, студентлар ва мактаб ўқувчилари партиянинг содиқ фарзанди, ўзининг бутун ҳаётини улуғ коммунистик қурилиш ишига бағишлаган большевик — ленинчи М. А. Суслов билан видолашиш учун бу ерга келишди.

Партия ветеранлари чуқур сукут сақлаб тобут ёнидан ўтадилар. М. А. Суслов 20-йилларнинг охирларидаёқ камбағаллар комитетида, уезд комсомол ташкилотида ишлаган вақтида янги жамиятни вужудга келтириш учун, меҳнаткашларга яхши ҳаёт барпо этиш учун курашга актив отланган эди. У шундан кейинги йилларда партия ва давлат фаолиятининг масъулиятли участкаларида доим хизмат қилиб келди.

Уруш ветеранлари М. А. Суслов хотирасини ҳурмат билан эсга олиш учун бу ерга келишди. М. А. Суслов Ставрополь ўлкаси партизан отрядлари штаби бошлиғи, Закавказье фронти қўшинлари шимолий группаси ҳарбий советининг аъзоси бўлган пайтда фашист босқинчиларига қарши курашда актив қатнашди.

Совет кишилари билан бир қаторда коммунистик ва ишчи партияларнинг вакиллари ҳам М. А. Сусловга самимий иззат-ҳурматларини изҳор қиладилар.

М. А. Суслов партиямизнинг жаҳон революцион ва миллий озодлик ҳаракати барча отрядлари билан интернационал алоқаларини кенгайтириш ва мустаҳкамлаш ишига катта ҳисса қўшган эди. Социалистик ҳамдўстлик мамлакатлари билан қардошларча бирдамликни мустаҳкамлаш, мамлакатимизнинг тинчлик иши учун курашига доир масалалар ишида фаолияти муҳим ўрин тутган эди.

Чет мамлакатларнинг СССРдаги дипломатик ваколатхоналари бошлиқлари марҳум билан видолашиш учун келишди.

Ҳар уч минутда фахрий қоровул ўзгариб туради. СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Совети раисларининг ўринбосарлари, СССР Олий Совети палаталарининг раислари, министрлар ва идораларнинг раҳбарлари, партия, совет ва жамоат ташкилотларининг вакиллари тобут ёнида мотам вахтасида турадилар.

Москва бутун кун давомида М. А. Суслов билан видолашди. Унинг порлоқ хотираси совет кишиларининг қалбларида абадий сақланиб қолади.

(ТАСС).

МОСКВА. 1982 йил 28 январь. Суратда: Коммунистик партия ва Совет давлатининг раҳбарлари фахрий қоровулликда. В. Мусаэльян ва Э. Песов фотоси. (ТАСС — ЎзТАГ)

Хатларга мутасадди раҳбарлар жавоби

Тошкент оқшоми

- Турар жойни яхшиламоқчи бўлсангиз...
- Қорасув массиви аҳолиси учун
- «Фотореклама» хизматчилари нега мижозларни ранжитяпти?
- Шаҳарлараро телефон қоидасини бузганлар

ОБУНА НЕГА КЕЧИКДИ?

Мен бошқа бир қатор газеталар билан бирга ўтган йили 21 октябрь куни «Ўзбекистон адабиёти ва санъати» газетасига ҳам Киров районидаги 194-алоқа бўлимида обуна бўлдим. Янги йилдан бошлаб ҳамма газеталарни олдим, лекин «Ўзбекистон адабиёти ва санъати» газетасининг биронта сонини олганим йўқ. Шундан сўнг бизга хизмат кўрсатувчи 194-алоқа бўлимига учрашсам, у ердагилар «Ҳали карточканг келгани йўқ, Широкая кўчаси 2-уйга бориб учраш» дейишди. У ерга борсам, яна 194-алоқа бўлимига учрашишимни айтишди. Бу ерга келиб, ёзилган газетамни яна талаб қилдиму, балога қолдим. Нега энди обунамни ўз вақтида ололмайман?

И. ИЛЕСОВ, ишчи.

В. ЧУЙКОВА,
194-алоқа бўлими бошлиғи.

— Бизнинг ихтиёримизда 7 та участка бўлиб, газета ва журналларни 17 почтальонимиз тарқатади. Улар ҳар куни 4 минг аҳоли хизматида бўлишади. Обуначи И. Илёсов шикоятига келсак у ҳақиқатан ҳам бизга мурожаат қилган. Лекин унинг «Ўзбекистон адабиёти ва санъати» газетасига ёзилган карточкасини биз шаҳар «Союзпечать» агентлигидан 11 январда олдик. Шу сабабли обуначимиз бу газетани ўз вақтида ололмади. Биз ундан узр сўраймиз ва келгусида ёзилган барча обуналарини ўз вақтида олишига ваъда берамиз.

М. АЪЗАМҚУЛОВА,
Киров район алоқа узели бошлиғи.

— Районимиздаги 22 та алоқа бўлимида 250 дан ортиқ киши ишлайди. Ҳақиқатан ҳам йил бошида баъзи обуначиларимиз газета ва журналларни ўз вақтида олишолмаётганлигидан шикоят қилишди. Шуни айтиш керакки, ноябрь ойи ва ундан кейин обуна бўлганларнинг квитанциялари «Союзпечать» агентлигига юборилиб, у ердан обуначиларнинг карточкалари келгунча анча вақт ўтади. Бунга обуначи И. Илёсовнинг бир вақтда барча газеталарга обуна бўлганлиги ва «Ўзбекистон адабиёти ва санъати» газетасини ўз вақтида ололмаганлигини мисол қилиб кўрсатиш мумкин.

Мамлакатимизнинг бошқа йирик шаҳарларида ҳар бир обуначига квитанция ёзилиб берилаётган вақтда унинг номига ана шу алоқа бўлимида карточка ҳам очилади. Бу 5-формадаги карточка алоқа бўлимида қолиб, квитанцияси «Союзпечать» агентлигига юборилади. Бу усул агентликдан карточкани кутиб турмасдан, обуначига белгиланган газета ва журналларни ўз вақтида етказиб бериш имконини яратади. Бизнингча ана шу усулга ўтиш барча ҳамшаҳарларимизга ўз обуналарини вақтида олишларига имконият яратади.

М. ЙУЛДОШЕВ,
шаҳар «Союзпечать» агентлиги бошлиғи.

— Обуначиларнинг газета ва журналларни ўз вақтида ололмаётганлигига ҳар хил сабаблар бор. Баъзи бир обуначиларимиз квитанцияларда адресларини нотўғри ёзишади. Баъзилари алоқа бўлими номерини кўрсатишмайди. Ана шундай чалкашликлар газета ва журналларнинг обуначиларга ўз вақтида етиб боришини таъминламайди. Ноябрь ойидан кейин газета ва журналларга ёзилганлар обуналарини кечикиброқ олишади. Чунки, алоқа бўлимидан келган квитанциялар бизда саралаииб карточкалар юборилгунча анча вақт ўтади. Мамлакатимиздаги йирик шаҳарларда қўлланилаётган карточка системасига ўтиш обуначиларга газета ва журналларни ўз вақтида олишни таъминлайди. Биз келгусида ана шу системада ишлашга ҳозирлик кўрмоқдамиз.

РЕДАКЦИЯДАН: Алоқа бўлими ва «Союзпечать» агентлиги бошлиқлари обуначиларимизга ҳамиша намунали хизмат кўрсатишни йўлга қўйишлари керак. Ҳар бир алоқа бўлимида намунали хизмат кўрсатиш уларнинг бурчи эканлигини эсдан чиқармаслик керак.

• Уй-жой ва унинг қоидалари

Кооператив уй олсак бўладими?

Ўғлимиз армиядан келгач, уни уйлантирдик. Натижада турар жойимиз торлик қилиб қолди. Айтинг-чи, ўғлимиз ёки оиламизнинг бирор-бир аъзоси кооперативга аъзо бўлиши ва кооператив квартира олиши мумкинми? Бунинг учун кимга мурожаат қилиш керак?

ШОЖАЛИЛОВлар оиласи,
Октябрь райони.

Ҳ. ҚАЮМОВ,
Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети уй-жой қурилиш кооперативлари фаолиятини мувофиқлаштириш бўлими бошлиғи.

— Уй-жой қурилиш кооперативлари КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг 1962 йил 1 июнь қарорига биноан гражданларнинг яшаш шароитларини яхшилаш мақсадида шаҳарларда, шаҳар посёлкаларида тузилади. Тошкентда 1979 йили шаҳар Совети ижроия комитети қошида уй-жой қурилиш кооперативлари фаолиятини мувофиқлаштириш бўлими ташкил этилган эди. Ҳозир бу бўлимга қарашли 25 тадан ортиқ турар жой қурилиши кооперативлари мавжуд. Улар ҳар бир районда ва йирик корхоналар, министрликлар қошида ишлаб турибди.

Турар жойнинг яхшиланишига эҳтиёжи бор ҳар бир оила ва 18 ёшга тўлган шахс кооперативга аъзо бўлиши мумкин. Уй-жой кооперативи пудрат йўсинида амалга оширилади. Бунинг учун кооператив қуриладиган уйнинг қийматидан 40 процент маблағни банкка ўтказиб, қолган 60 процентини давлат кредитидан расмийлаштиради.

Уйнинг қийматини лойиҳа ташкилоти аниқлаб беради. Кооператив аъзоси ўз квартирасининг қийматидан 40 процентини қурилиш бошланмасданоқ тўлаб, қолган қисмини кооператив умумий мажлиси белгилаган муддатда тўлайди.

Қуриладиган бинодаги квартиралар қурилиш бошланмасдан аввал тақсимланади. Бунда оиланинг катта-кичиклиги ва пай бадалининг суммаси ҳисобга олинади. Ҳар бир кооператив аъзосига бериладиган квартиранинг сатҳи район Совети ижроия комитети ёки шаҳар Совети ижроия комитети томонидан санитария нормаларига мувофиқ белгиланади. Бинобарин, Сизларнинг оилангиздаги санитария нормалари қўшимча турар жой майдонини тақозо этар экан, яшаш шароитингиз тўғрисидаги ҳужжатларни тайёрлаб, ўзингиз истиқомат қилаётган Октябрь районидаги «Октябрь» турар жой қурилиши кооперативига ҳужжатларни тақдим этиб, навбатга туришингиз мумкин. У Халқлар дўстлиги майдонида жойлашган.

Кооператив аъзоси хоҳлаган вақтида кооперативдан чиқиши ва ўзи тўлаган пай бадалини қайтариб олиши ёки ўзига тегишли квартирани кооперативнинг бошқа аъзоси билан алмашиши мумкин. Шунингдек, кооператив квартира мерос тарзида ворисларга берилиши ёки унинг қиймати тўланиши ҳам мумкин.

АВТОМАТ ЁНИДА ОЛТИ СОАТ...

Тошкент трактор заводи яқинидаги 201-алоқа бўлими биносида шаҳарлараро автоматик сўзлашув пункти очилганда аҳоли хурсанд бўлган эди. Бироқ бу ерда буюртмалар ўз вақтида бажарилмаяпти. Мен 13 декабрь куни Андижон областининг Шаҳрихон шаҳри билан уланиш учун соат 12 да буюртма бериб, олти соат кутдим. Афсуски, шунча вақтим бекор кетди. Бундай аҳвол ана шу автоматик сўзлашув пунктида тез-тез содир бўлади.

Ғ. РАЗЗОҚОВ,
Тошкент трактор заводи ишчиси.

Д. АБДУЛЛАЕВ,
республика шаҳарлараро телефон станцияси бошлиғи.

— Газетхон Ғ. Раззоқовнинг шикояти бўйича текшириш ўтказилди. Текширишдан маълум бўлишича, унинг буюртмаси соат 12дан 23 минут ўтганда республика шаҳарлараро телефон станциясида қабул қилинган. Телефонистка Шаҳрихон шаҳри билан яъни чақирилаётган телефон «2183» билан уланишга икки марта уриниб кўрган. Лекин чақирилаётган телефондан жавоб бўлмаган. Телефонистка бу ҳақда 201-алоқа бўлимидаги автоматик гаплашиш пунктига хабар қилиши керак эди. Лекин у буюртма бажарилмаганлигининг сабабини хабар қилмаган ва айни пайтда шаҳарлараро телефон қоидаларини бузган. Телефонистка Аюпова шундай камчилиги учун январь ойида олиши керак бўлган пул мукофотидан 100 процент маҳрум этилди. Шикоятда ёзилган камчиликларни бартараф этишга қаратилган қўшимча тадбирлар ҳам белгиланди. Жумладан, шаҳар хизмати бригадири зиммасига алоқа бўлимларида хизмат кўрсатиш сифати бўйича текшириш ўтказиб туриш вазифаси юкланди.

Станцияда ҳамшаҳарларимизга хизмат кўрсатиш сифатини яхшилаш мақсадида шаҳарлараро телефон қоидаларини ўрганиш, меҳнатни ташкил этишнинг илғор усулларини ёйишга қаратилган ўқишлар мунтазам уюштирилмоқда. Телефончилар ўртасида касб маҳорати конкурси ўтказиш ҳам илғорлар тажрибасини оммалаштириш омили бўлмоқда.

Шаҳарлараро сўзлашувларни автоматлаштириш бўйича ишларни давом эттиряпмиз. Ўтган йили қўшимча 130та телефон-автомат канали очилди. Сўзлашув пунктлари, касалхоналар, вокзалларда 33 та шаҳарлараро телефон-автомат ўрнатилди. Иккита ихтисослаштирилган автоматик сўзлашув пункти аҳолига хизмат кўрсата бошлади. Улардан бири шаҳар марказидан узоқда бўлган Сергели турар жой массивида очилган. Бу йўналишдаги ишлар келгусида ҳам давом эттирилади. Шу беш йиллик охиригача Тошкентда яна 13 та автоматик сўзлашув пункти очиш кўзда тутилган. Бу тадбирларнинг барчаси аҳолига хизмат кўрсатишни яхшилашга қаратилгандир.

Меҳнаткашларнинг хатлари, аризалари, шикоятларига жиддий эътибор бериш — халқ депутатлари Акмал Икромов район Совети ишининг муҳим шарт-шароитларидан бири ҳисобланади. Гражданларни шахсан қабул қилиш пайтида, корхоналар, ташкилотлар аҳолининг турар жойларидаги учрашувларда ижроия комитет ходимлари, депутатлар меҳнаткашларнинг истакларини таҳлил этишади, уларни ҳаётга татбиқ этиш учун куч ва ғайратларини сарфлашади. Фақат ўтган йилнинг ўзида аҳолининг талаб ва истаклари ҳисобга олиниб, тўққизта янги маиший хизмат объекти, «Кичкинтой» кафеси очилди, 21 минг квадрат метр йўл ва йўлкалар ремонтдан чиқарилди, саккизта кичик хиёбон барпо этилди. Буларнинг ҳаммаси аҳолининг эҳтиёжлари ҳақида қандай ғамхўрлик кўрсатилаётганлигининг гувоҳидир.

СУРАТДА: халқ депутатлари Акмал Икромов район Совети ижроия комитетининг секретари Музаффар Жаъфарович Жаъфаров қабул ўтказмоқда.

А. Кудряшов фотоси.

БИР ИНСТИТУТДАН ИККИНЧИ ИНСТИТУТГА ЎТИШ МУМКИНМИ?

Самарқанд қишлоқ хўжалик институтининг зоотехник-инженерлиги факультетида ўқийман. Биринчи курсни битирганимдан сўнг Тошкент халқ хўжалиги институтига ўтмоқчиман. Бунинг учун нима қилишим керак?

В. РАҲМОНОВ.

Мен техникумда ўқийман. Отам Улуғ Ватан урушининг учинчи группа инвалиди, онам-Қаҳрамон она. Айтингчи, менга стипендия бериладими ёки берилмайдими?

Ш. ХУШМУРОДОВ.

Х. МУРОТОВ,
Халқлар дўстлиги орденли Тошкент халқ хўжалиги институти проректори.

— В. Раҳмоновга олий ва ўрта махсус таълим ўқув юртлари учун чиқарилган қўлланма ва кўрсатмаларга асосланиб шундай жавоб бериш мумкин. Қишлоқ хўжалик институтининг зоотехник-инженерлиги факультетидан халқ хўжалиги институтига ўтиш мумкин. Бундай ўтишни биринчи ёки иккинчи курсни битирганингиздан сўнг, ёзги каникул вақтида расмийлаштиришингиз керак. Масала институтда бўш жой борлиги ёки йўқлигига қараб ҳал қилинади.

Бунинг учун студент бир институтдан иккинчисига ўтмоқчи эканлиги ҳақида ариза ёзади. Бу ариза дастлаб институт қабул комиссияси томонидан кўриб чиқилади. Комиссия аъзолари студент билан суҳбат ўтказиб, унинг тайёргарлик даражаси ҳақида хулоса чиқарадилар. Шундан кейин унинг институтга ўтиш масаласи ҳал қилинади.

Ш. Хушмуродовга СССР Олий таълим министрлиги томонидан тасдиқланган студентларга стипендия тайинлаш ва тўлаш ҳақидаги қарорга асосланиб жавоб бериш керак. Қарорда таъкидланганидек, энг аввал стипендия фанларни «аъло» ва «яхши» баҳоларга ўзлаштираётган, жамоат ишларида актив қатнашаётган студентларга тайинланади ва тўланади. Болалар уйлари, мактаб-интернатда тарбияланган, ота-онаси йўқ студентларга фанларни ўртача баҳога ўзлаштираётган бўлсалар ҳам стипендия тайинланади. Айрим ҳолларда кўп болали оналар ва Улуғ Ватан урушининг учинчи группа инвалидларининг фарзандларига ҳам стипендия тайинланиши мумкин. Бу масалани ҳар бир ўқув юрти раҳбарлари имкониятларни, стипендия фонди, жамоат ташкилотларининг фикрини ҳисобга олган ҳолда ҳал қиладилар.

АТС қуриладими?

Биз Қорасув массивининг истиқоматчилари бир нарсага кўпдан бери ҳайрон қолиб келаяпмиз. Янги массивга кўчиб келганимизга мана беш-олти йил бўлиб қолди. Массивимиз кундан-кун обод бўлиб бормоқда. Бу ерда яқинда Луначарский колхоз бозори филиалининг очилиши массив аҳолисига қулайлик яратди. Уйлар атрофидаги дарахтзорлар, яшил тўсиқлар баҳор ва ёз ойларида кишининг баҳридилини очиб юборади. Қорасувликларнинг фарзандлари учун бу ерда иккита боғча, ўрта мактабнинг эшиклари доим очиқ. Транспорт ҳаракати ҳам яхши йўлга қўйилган. Учта маршрут бўйлаб автобуслар мунтазам қатнаб турибди.

Албатта, яшаётган массивимиз қанчалик обод ва кўркам бўлса, шунча яхши. Бундан биз ҳам қувонамиз. Аммо баъзан бирор бир шошилинч иш чиқиб қолганда телефон қидириб қоламиз. Тўғри, бу ерда бир нечта автоматлар ўрнатилган. Бу автоматлар баъзан ишлайди, баъзан эса уларни «гапга солиш» жуда ҳам мушкул. Бу ҳам майли, аммо биров бетоб бўлиб қолиши мумкин. «Тез ёрдам» чақиришга тўғри келиб қолса у автоматдан бунга, бунисидан унисига югураверсак, беморнинг ҳоли нима кечади?

Агар лозим бўлса шуни аниқ билиб олсак: бизнинг массивда ҳам телефон станцияси қуриладими? Биз қачон уйларимизга телефон ўтказамиз?

М. Мирзаев, В. Стулин, Ш. Раҳмонов, З. Аъламов, Э. Аъзамов ва бошқалар.

В. ЗОЛОТИХ,
Куйбишев район Совети ижроия комитети раисининг ўринбосари.

— Қорасув массиви истиқоматчиларини ташвишга солаётган телефон масаласи кўпдан бери бизнинг диққат марказимизда турган масалалардан бири бўлиб келмоқда. Маълумки, Қорасув массиви 4 та микрорайондан иборат бўлиб, бу ерда шу пайтгача қизғин қурилиш ишлари олиб борилмоқда эди. Ана шу қурилиш ишлари ва яна баъзи ноқулайликлар туфайли бу ерда яхлит АТС қуриш ишлари бироз орқага сурилди.

Массивда ўрнатилган телефон автоматлари масаласига келганда, уларнинг мунтазам ишлаб туришини назорат қилиш учун тегишли ташкилотга кўрсатма берилган. Куни кеча массивдаги 208-ўрта мактабда Қорасув массиви аҳолиси билан учрашув ўтказдик. Унда истиқоматчиларни қийнаётган саволларга жавоб бердик, камчиликларни бартараф этиш учун конкрет кўрсатмалар белгилаб олдик.

Массивда АТС қуриш ишлари шу йилнинг баҳорида бошлаб юборилади. Айни пайтда шунга тайёргарлик кўрилмоқда. 1983 йилда ана шу АТС тўлалигича ишга туширилади ва массив аҳолисининг уйлари телефонлаштирилади.

• Шу ҳам хизматми?

«МЕНГА ҚАРАНГ, ЖУДА ЯХШИ...»

Биз 6 декабрь куни уч киши Тошкент медицина институти олдидаги фотостудияда расмга тушган эдик. Икки кундан кейин текширишга борганимизда фотограф айби билан суратимиз ёмон чиққанлигини айтиб қайта тушишимизни «талаб» қилишди. 18 декабрь куни қайта тушишга мажбур бўлдик. Бу сафар ҳам фотограф айби билан суратимиз бузилди ва бизни учинчи маротаба қайта тушишга мажбур қилишди. Биз қайта тушиш жонимизга текканлигини, пулимизни қайтариб беришларини илтимос қилдик. Лекин улар бундан бош тортишди.

Бизни бир нарса ажаблантиради. Нима сабабдан «Фотореклама» комбинатининг 2-фотосалонида мижозларни сарсон қилишади? Эсдалик учун суратни олиш шунчалик қийинми? Қани айтингчи, шу ҳам хизматми?

А. НИШОНОВ, М. МАМАЖОНОВ, М. БОЛТАБОЕВ,
В. П. Чкалов номидаги Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмаси ишчилари.

Р. ҚЛИЧОВ,
шаҳар маиший хизмат кўрсатиш бошқармасига қарашли «Фотореклама» комбинати директори.

— Шаҳримизда замонавий фотостудиялар сони йилдан йилга ортиб бормоқда. Бугунги кунда 44 та фотостудияда юздан ортиқ хизматчиларимиз ҳар куни беш мингдан ортиқ аҳоли ҳожатини чиқармоқда. Бу йил Ҳамза районида ва Акмал Икромов районидаги янги, замонавий фотостудиялар ишга туширилади. Бундан ташқари келаси ойдан бошлаб ҳар хил ёдгорликлар учун турли размерда эсдалик суратлари учун буюртмаларни қабул қилишни жорий этамиз. Республикамизда биринчи бор тўй ва бошқа маросимларда қатнашиб суратга оладиган киносъёмка группасини ташкил этишни планлаштирамиз.

Чкалов номидаги Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмаси ишчиларининг шикояти масаласига келсак уларнинг редакцияга йўллаган хати тасдиқланди. Фотограф Х. Ильяев айби билан суратлар сифатсиз бажарилган. 2-фотосалон бригадири Ю. Сорокин назоратни сусайтириб юборганлиги учун қаттиқ огоҳлантирилди. Фотограф Х. Ильяевга виговор эълон қилинди. Буюртмани қабул қилган А. Фигельман ҳам огоҳлантирилди. Мижозларимиз буюртмаси бажарилмаганлиги учун улардан хат орқали узр сўралиб, пули қайтарилди.

Қулф излаб

Квартирамизнинг эшигига янги қулф ўрнатиш лозим бўлиб қолди. Уни излаб, йўлга чиқдим. «I-Қўйлиқ» массивидан бошлаб Марказий универсал магазинигача бўлган масофадаги барча савдо дўконларини бирма-бир айланиб чиқдим. Менга манзур бўладиган, баҳоси 3-4 сўмлик қулф тополмадим. Наҳотки, шу арзимаган нарса магазинларга етарли чиқарилмаса?

В. ЯКОВЛЕВ.

Ж. АЙТМУРОДОВ,
Ўзбекистон ёқилғи, ёғоч, қурилиш материаллари савдоси Бош бошқармаси бошлиғи.

— Хатнинг муаллифи билдирган эътирозлар тўғри. Кейинги пайтларда магазинларга чиқарилаётган қулфлар аввалги пайтдагидан бирмунча кам. Буни қурилиш ишларининг кўлами кенгайиб бораётганлиги, кўплаб оилалар янги уйларга кўчиб кираётганлиги билан изоҳлаш мумкин. Бунинг устига Россия Федерацияси ва Украина корхоналари бизга бундай маҳсулотни кўплаб етказиб бермаётир.

Хатнинг муаллифига манзур бўладиган қулфлар савдо дўконларида бор. Бошқармамизнинг Қўйлиқ, Олой, Октябрь, Паркент, Яшил, 1 Май, Бешёғоч, Қорақамиш бозорларидаги магазинларда ва Рисовая кўчасидаги қурилиш материаллари омборида баҳоси 4 сўм 20 тийин, 6 сўм 70 тийин, 10 сўм бўлган ҳар хил қулфлар бор. Ўйлайманки, бу қулфлар ўзининг сифати билан талабни қондиради. Биз бу йил магазинларга чиқариш учун скоба материалларидан юз минг сўмлик буюртма берганмиз.

Бундан ташқари «Ташхозторг» савдо бошқармаси йўли билан ҳам унинг магазинларида исталганча қулфлар сотилмоқда.

ТРАНСПОРТ ВА ЙЎЛОВЧИ

КИМ АЙБДОР?

Биз Октябрь районидаги Полтава кўчасида яшаймиз ва Тошкент Давлат университетининг биология-тупроқшунослик факультетида ўқиймиз. Ўқишга бориш учун ҳар доим Аносов кўчасидан қатнайдиган 34-«э» автобусида юрардик. Лекин нима ҳам бўлди-ю, Янги йил арафасида ана шу маршрутдаги автобус кўпчилик бекатда тўхтамайдиган бўлиб қолди. Сабабини ҳеч ким билмайди. Шофёрлардан сўрасак «Шундай буйруқ бўлган, тўхташга ҳаққимиз йўқ» дейишади, холос. Нима сабабдан олдинлари шу бекатда тўхтаган автобус энди тўхтамай қолди?

Ф. ХОЛМАТОВА, студент.

У. ТОЖИХЎЖАЕВ,
шаҳардаги барча пассажир транспорти ишларини координациялаш ва ривожлантириш бошқармасининг бош инженери.

— Бугунги кунда пассажир транспорти шаҳар хўжалигининг муҳим тармоғига айланган. Чунки завод ва фабрикаларга, қурилиш майдонларига, илмий лабораторияларга, ўқув юртларига шошилаётган ҳамшаҳарларимизнинг иш жойларига тезроқ етиб олишлари ва баракали меҳнат қилишлари кўп жиҳатдан автомобилчиларнинг хизматларига боғлиқ. Ҳозир шаҳримизда аҳолига хизмат кўрсатиш маданиятини юксалтириш, йўловчиларга қулайлик яратиш бўйича бир қанча тадбирлар амалга оширилди. Бугунги кунда шаҳар ичи ва шаҳар атрофига қатновчи 120 га яқин маршрутли автобусларнинг масофаси 1500 километрдан ошиб кетди. Ҳар куни ана шу маршрутларга салкам 1 мингга яқин автобус чиқарилмоқда ва йўловчилар хизматида бўлмоқда. Газетхон Ф. Холматованинг 34-«э» маршрути бўйича қатнайдиган автобуснинг олдинлари тўхтаб ўтадиган бекатда тўхтамаётганлиги ҳақидаги шикоятига келсак баъзи бир шофёрлар ўзбилармонлик қилишиб, олдиндан белгиланмаган бекатларда ҳам тўхташади. 34-«э» автобуси шофёрлари ҳам дуч келган бекатда тўхташиб, графикка риоя қилишмаган. Ҳамшаҳарларимиз шуни эсда тутишлари керакки, экспресс маршрути бўйича қатнайдиган автобусларнинг бекати агарда 17 тадан ошса, у экспресс маршрути ҳисобланмайди. Ўн еттидан ошгандан кейин йўловчилар худди оддий маршрутдаги каби йўл ҳақи учун беш тийин тўлашлари керак. Лекин баъзи шофёрлар «йўловчилар илтимос қилишяпти» баҳонасида дуч келган бекатда тўхташади. Ҳамма бекатда тўхтайверадиган автобусни қандай қилиб экспресс маршрути дейиш мумкин? Бизнинг бирдан бир истагимиз шуки, 7-автобус парки раҳбарлари 34-«э» маршрутида назорат ўрнатишлари, ҳар куни йўловчилар хизматига чиқарилаётган ана шу маршрутдаги машиналар сонини графикдаги 14 тадан камайтирмасликка эришишлари керак.

ШЕЪРИЯТ ОҚШОМИ

УЙҒУН,
ЎЗБЕКИСТОН ССР ХАЛҚ ШОИРИ.

Севги ва ҳавас

Севги билан ҳавас бир эмас,
Бир-биридан фарқ қилар тамом.
Ҳавас шундоқ ўткинчи бир гап,
Севги қолар қалбингда мудом.
Севги собит, садоқатда тоғ,
Ҳар мақомга йўрғалар ҳавас.
Севги абад нур сочиб турса,
Ҳавас бир зум жилоланур, —бас.
Ҳавас худди жинчироқ каби
Лип этиб ёнади, ўчади.
Ҳавас капалакдай беқарор
Юракдан юракка кўчади.
Севги эса бир ёнса сўнмас,
Қуёш бўлиб нур сочар абад.
Севгучи дил етар муродга,
Севги билмас ўз йўлида сад.
Енгиб ўтар ҳар машаққатни
Муҳаббатдан баҳра олганлар.
Дунёда кўп ҳавасга учиб
Охирида доғда қолганлар.

Инсон ўз умрида

Инсон ўз умрида дуч келар баъзан
Ҳар хил сабаб билан ғаму-ғуссага.
Баъзан ғам шу қадар зўр бўладиким,
Тенгсиз юк ортади ожиз жуссага.
Жудо бўлганингда ота-онадан,
Ё яқин кишингдан ажралган дамда,
Мусибатга тўлар қон бўлиб қалбинг,
Ойлаб, йиллаб ўтар ҳаётинг ғамда.
Баъзан бардош бериш қийин бўлади,
Жуда омонсиздир ғуссанинг қаҳри.
Ғам билан ўйнашиб бўлмайди, дўстим,
Илонинг заҳридан ўткирдир заҳри.
Инсон қийналади шундай чоғларда,
Юрак бағри бўлар минг пора, пора.
Ўзини юз ёққа уради одам
Омонсиз дардига ахтариб чора.
Агар оқил эсанг шундай дамларда
Одамларга бориб юрагингни оч!
Ғамларингни асло ичингга ютма,
Ёлғизлик, бадбинлик балосидан қоч!
Бировга айтмасдан ичингга ютсанг,
Бўғма илон каби бўғиб ётар ғам.
Ҳалокатга судрар ёлғиз қолганни
Ғусса билан ўтган ҳар минут, ҳар дам.
Тортинма, уялма, ҳамма гапни айт,
Ҳа, сўз билан чиқиб кетар эмиш ғам.
Одамлар ярангга малҳам қўяди,
Одамнинг таптини олади одам.
Майли, дўстларингнинг олдида йиғла,
Уялмай дўстларга дардингни қил фош.
Дейдилар ёш билан ғам оқиб кетар,
Камида дардингни енгиллатар ёш.
Агар қутилмасанг вақтида ғусса
Қалбингда ётади бўлиб оғир тош.
Бу ҳол ҳамманинг ҳам бошидан ўтар,
Ютади ғамларга қилолган бардош.

Қор ёғди...

Қор ёғди, совуқ ҳам жойида, ана,
Бу йилги қиш энди ўхшади қишга.
Қор ёғдию дарҳол санъаткор аёз
Дарахтларни ўраб қўйди кумушга.
Бўлажак ҳосилдан дарак бериб қор
Ёғмоқда — тўлдириб арзу самонни.
Қорлар сингганида эриб, сув бўлиб,
Ернинг, далаларнинг киради жони.
Қор ёғар... ёмғирдай шатирлаб эмас,
Товушсиз, шошилмай оҳиста, вазмин.
Қор ёғар... барака, саховат бўлиб,
Бу қорни кутарди чўллаган замин.
Қор ёғар... зарарли ҳашаротларнинг
Устига ёпилар оқ кафан бўлиб.
Қор ёғар тоғларга, — бу яхши белги:
Ёзда сув оқади анҳорлар тўлиб.
Қор ёғар ҳавони рутубатлардан,
Чанггу ғуборлардан тозалаб тамом.
Қор ёғаётганда ташқарида юр,
Соф ҳаво танингга бағишлар ором.
Паға-паға бўлиб ёғаётган қор
Шарпасиз, беозор қўнади юзга.
Қалбимга ҳаяжон, севинч тўлдириб
Дунё кумуш бўлиб кўринар кўзга.
Ерларга тўшалди кумуш поёндоз,
Балки «Қорбобо»нинг ишидир бу ҳам.
Кумуш кўрпа ичра мудрайди шудгор,
Қор қўйнида ухлар бўлажак кўклам...
Қиш қордан оқ қоғоз ёзди далага,
Хоҳласанг шеър ёз, хоҳласанг ғазал.
Ҳаяжон қўзғаган шоир қалбида
Бу ноёб кумуш қиш нақадар гўзал!
Қор ёғди, совуқ ҳам жойида, ана,
Бу йилги қиш энди ўхшади қишга.
Қор ёғдию дарҳол санъаткор аёз
Дарахтларни ўраб қўйди кумушга...

Бола қалбининг катта ҳақиқатлари

ТАҚРИЗ

Олам яралибдики, ҳақ ва ноҳақлик кураши давом этиб келади. Чернишевский таъбири билан айтганда, «иккинчи ҳаёт»— яъни адабиёт яратувчилар доимо ҳаётдаги ана шу курашнинг моҳиятини излашга, у ҳақда ўз фикрини айтишга интилишади. Лекин ҳаётдаги бу воқеа-ҳодисалар, зиддиятлар кураши, табиийки, ҳар бир ижодкорнинг ўзига хос маънавий олами, истеъдоди ва маҳорати, дунёқарашига кўра ҳар хил талқин этилади. Ҳақ ва ноҳақлик кураши диалектик принциплар асосида чуқур реалистик кўринишда акс этгандагина у инсоният маънавий камолотига ҳисса бўлиб қўшилади. Адабиёт ва санъатда ана шу кураш моҳияти турлича акс этган асарлар жуда кўп. Фақат йирик классик санъаткорларгина эмас, балки энди қўлига қалам тутган, воқелик ҳақида ўз фикрини айтмоқчи бўлаётган ҳар бир ёш ижодкорда ҳам ана шу курашнинг мазмунига, моҳиятига чуқурроқ назар ташлашга, улар замиридаги гўзаллик ва қабоҳатни кўрсатишга бўлган интилиш ғоят кучли. Бугунги кун ўзбек ёшлар прозасида ҳам ана шу хусусият тўла намоён бўлмоқда.

Бу жиҳатдан истеъдодли ёш ёзувчи Нурали Қобулнинг янги қисса ва ҳикоялари алоҳида эътиборни тортади. У ўзининг «Салом, тоғлар» қиссаси билан кенг китобхонлар оммасига танилиб, умидли прозаик сифатида эътибор топган, асарларининг мавзу доираси билангина эмас, ғоявий мундарижаси, проблематикаси жиҳатидан ҳам ижодига қизиқиш уйғотганди. Чунки «Салом, тоғлар» авторнинг бадиий прозадаги дастлабки асари сифатида, маълум маънода, Нурали Қобулнинг ўзига хос тасвир йўлларини, ҳаётни ижодий ўзлаштириш принципларини, ҳақ ва ноҳақлик курашига муносабатини ҳам очиқ-равшан кўрсатганди.

Ниҳоят ёш ёзувчи ўзининг яқинда Ғафур Ғулом номидаги адабиёт ва санъат нашриётида чоп этилган «Тубсиз осмон» китобига кирган «Тубсиз осмон» ва «Янги қор ёққан кун» қиссаларида ҳам бу масалаларга янада чуқурроқ назар ташлайди.

«Тубсиз осмон»да беғубор болаликнинг ўзига хос сирли олами билан танишамиз. Автор чўпон ўғли ёшгина Норбўта ва унинг севимли ити— Бўйноқ образлари тимсолида фақатгина болаликнинг сирли олами ҳақида ҳикоя қилмасдан инсон ва табиат муносабатини, ҳаётдаги катталар одатланиб қолган, гўё «майда-чуйдалар» бўлиб туюлувчи қабоҳатларга қарши беғубор болалик дунёсининг ожиз, шу билан бирга шиддаткор жангини фавқулоддалик даражасига кўтаришга ҳаракат қилади.

Норбўтанинг мурғак қалби, болалик онги атрофидаги катталар одатланиб қолган ҳодисаларга кўниколмайди. Унинг онги шаклланиб борган сайин чўпонлар ҳаётидаги, тоғ-тошлар ва яйловлар табиатидаги номувофиқликларнинг ҳақиқий қиёфаси янада чуқурроқ намоён бўла бошлайди: «Доимо ўз-ўзимдан: «Директор нега дадамни урди?» дея сўрайман. Шундай дея ўйлайману кўзим ёшланиб кетаверади. Кўз ўнгимда ёқавайрон, юзлари, лаблари шилиниб, ранги ўчиб, камзули йиртилган, телпаги учиб кетган, йиғламаса ҳамки кўзидан ёш тирқираган дадам гавдаланаверади. Бўғзимга алланима тиқилиб, хўрлигим келиб кетади».

Совхоз директори қинғир йўлга бошлаганда отаси — Жўмавой чўпон кўнмай калтак егани, сўнгра «— Нима, сен авлиёмисан? Шохинг борми? Бўлса кўрсат! Мендан ортиқ жойинг — порахўрлигинг! Лекин турмага тиқдириш қўлингдан келмайди: Мен партбилетимни олгандан бери пок асрайман!», деб очиқ қарши бориши Норбўта қалбида ноҳақликка қарши туғён пайдо қила боради. Аммо Норбўта атрофидаги бунга ўхшаш кўпгина ноҳақликларнинг жазосиз қолиши, яхшилик устидан ёмонлик ғолиб кела бориши унинг пок, беғубор болалик қалбини баттар ўкситади. Унинг дилини гўё у қувонса қувониб бирга ўйнайдиган, хафа бўлса маъюсланиб қоладиган Бўйноқ тушунгандай бўлади. Шунинг учун Норбўта у билан бирга овунади. Норбўта ва Бўйноқ билан келиша олмайдиганлардан бири Қодирқул носфуруш, энасининг айтишича, уруш пайтида ўзининг қўлидан ўзи отиб қайтиб келган, ярадорман, деб давлатдан нафақа ҳам олади. У ўзининг кўпгина хатти-ҳаракатлари, қиёфаси билан Чингиз Айтматовнинг «Оқ кема»сидаги Ўрозқулни эслатади. Аммо ундан фарқли ўлароқ, Қодирқул барча номаъқулчиликларини очиқдан-очиқ эмас, яшириб қилади. Аммо унинг кирдикорлари тоғ ёнбағрларида, одамлардан узоқда отасига ёрдам бериб юрган Норбўтага жуда равшан. Мамадазим чўпоннинг «туя ютса ҳам ҳазм қилиб» номаъқулчиликлар қилиши, совхоз директорининг «Жигули» бераман, деб давлат сурувига кўз олайтириши, Қодирқул носфурушнинг бутун тоғ-тошларга файз бериб турган сарвқомат теракларни ўз манфаати йўлида қийратиши, кўп қўзи олиш учун қўйларнинг кузда «укол қилиниши», маъсум қўзичоқларнинг раҳмсизларча бақиртириб сўйилиши Норбўтанинг беғубор юрагида атрофидаги одамларга нисбатан ишончсизлик, ғараз пайдо қилади: «Биз атрофимизни ўраб турган кўп нарсалардан ожиз эдик. Турқи совуқ Қодирқул ҳам, мусобақалашиб қўзи сўядиганлар ҳам, чўпонлар билан савдолашиб тери оладиган оғзи тўла тилла тишлилар ҳам, тоғ бегига пул бериб арча кесадиган кишилар ҳам — хуллас, юрагимизга сиғмайдиган гуноҳ қиладиган барча кишилар бизни енгарди», деб азият чекади.

Норбўта ўзининг ҳамдард дўсти Бўйноқ ёрдамида болаларча соддалик билан бундай ноҳақликларга қарши чиқади: Қодирқул теракларни қийратаётганда Бўйноқ билан тоғдан тош юмалатиб қўрқитади, Бўйноқни бўғаётганда бошига тош билан уради ва ночор аҳволда қолганида сувга итариб юборади, унинг пўстдоқларини яшириб қўяди; қўзиларни сўйилишдан сақлаш учун билдирмай қамоқдан бўшатиб юборади, аммо кечагина маъраб юрган қўзиларнинг қуритилаётган териларини қучоқлаб, «Ҳаммангга лаънат!». «Кўрасанлар ҳали, барингни қириб ташлайман!..» деб додлаб йиғлайди.

Сиртдан қараганда, саккиз ёшли боланинг ҳаётдаги мураккабликлар ҳақида гўё катталардек фикр юритиши, унга қарши бориб қилаётган ишлари, Қодирқулни уриши бироз ғалати туюлади. Лекин асар ғоявий проблематикаси, ёзувчи бадиий концепциясини очиб берувчи бу ситуацияларга хос шарт-шароитлар жуда табиий акс эттирилган. Шунинг учун ҳам асардаги драматик воқеаларни бола қалби призмаси орқали кўраётган китобхон қиссанинг ҳар саҳифасини Норбўтага хайрихоҳ бўлиб ўқийди. Яхшилик ва ёмонликни, ҳақ ва ноҳақликни, гўзаллик ва қабоҳатни болалик дунёси билан идрок этаётган, таҳлил қилаётган, руҳан қийналаётган қаҳрамон орзу-ўйларига шерик бўлиб қолади. Асарнинг ютуғини таъминлаган омиллардан яна бири ундаги қаҳрамонлар — Норбўтанинг бироз қайсар, айтганини қиладиган, меҳрибон ва қаттиққўл отаси, онаси ва бувиси образларининг ҳам табиий гавдаланганлигидир. Асарнинг хотимасида воқеалар ривожи бирданига узилиб қолгандек туюлса-да, унда акс этган ҳаёт, ёзувчи бадиий концепцияси китобхонда ёвузлик ва қабоҳатга, ноҳақлик ва лоқайдликка нисбатан кучли нафрат уйғотади. Табиатни, жамъи эзгу ва улуғ нарсаларни эъзозлашга, асрашга даъват этувчи бу қисса «Юность» журнали орқали Бутуниттифоқ китобхонига ҳам тақдим этилди. Унинг асосида киносценарий ёзилмоқда. Тошкент ва Ленинграддаги рус ёш томошабинлари театрларининг «Тубсиз осмон» қиссаси асосида тайёрлаётган спектакллари ҳам фикримизнинг далилидир.

Китобдан ўрин олган «Янги қор ёққан кун» қиссасида ҳам ёзувчи ёвузлик ва гўзаллик курашининг шиддатли манзарасини болаликнинг соф, мусаффо олами орқали акс эттиради. Ўзида жамики ярамас иллатларни, ваҳшийлик ва хунукликни мужассамлантирган инсоннинг одамлар орасида нечоғлик ёлғизланиши, табиат ва одамларга зиён-заҳмат етказувчи махлуқ даражасига айланган инсоннинг табиат қасосидан қўрқиб яшаши ва, пировардида, ана шу қассоснинг қурбони сифатида барҳам топиши ишонарли деталлар ва ҳаққоний эпизодлар орқали очиб берилган.

Нурали Қобул ўзи туғилиб ўсган замин манзаралари, тоғ ва водийлар, чўл ва қишлоқлар, унда истиқомат қилаётган одамларнинг қиёфасини табиий чизишга ҳаракат қилади. Ана шу гард қўнмаган гўзал манзараларни, мусаффо, тиниқ чашмаларни шоирона тасвирлайди. Аммо у фақат манзаралар гўзаллигига маҳлиё бўлиб қолмайди, инсон ва табиат муносабатидаги уйғунлик ва номутаносибликни, бу муносабат замиридаги ҳақиқатларни очишга интилади. Натижада кўз ўнгимизда қалби кенг тоғ одамлари, мард кишилар қиёфаси, айни пайтда ҳар қандай разилликдан тоймайдиган ёвуз кимсалар ва улар томонидан топталган гўзалликлар намоён бўлади.

Нурали Қобулнинг кўпчилик ҳикоя ва қиссаларида эна—буви образи бўлиб автор ўз фикрларини баён этишда унга кўп мурожаат этади. Қисса ва ҳикоялардаги буви образи кўпинча айнан бир характер сифатида кўзга ташланади. Автор ҳар гал унинг характеридаги янги-янги томонларни очишга аҳамият беради. Эна камтарин, меҳрибон, донишманд, ҳалол, ҳақиқатпарвар она образи сифатида асардан-асарга кўчишига қарамай автор ҳар бир асарда унинг яна бир бетакрор характери қирраларини очиб боради. Бу жиҳатдан «Янги қор тушган кун» қиссаси ва «Сариқ қизлар» ҳикояси диққатга сазовор.

Шуни алоҳида таъкидлаш керакки, ёш ёзувчида манзара яратиш, одамларнинг қиёфаларини аниқ гавдалантира олиш маҳорати диққатга лойиқ. Автор кўпчилик асарларида ҳикоя қилиш, эсга олиш, қаҳрамон номидан гапириш усулини қўллайди. Бу воқеа-ҳодисалар ҳақида, уларнинг моҳияти ҳақида ўқувчига аниқ фикр беради, лекин бу усул ёзувчига қўл келишига қарамай, гоҳида у тасвирни сусайтириб қўйгандек, баёнга кенг ўрин бериб юборгандек туюлади. Бу фикрни «Янги қор ёққан кун» қиссасига нисбатан ҳам айтиш мумкин. Умуман олганда эса, «Салом тоғлар» қиссаси бир қатор янги образлари, халқимиз ҳаётининг эндиликда тарихга айланган оғир уруш йилларидаги қишлоқ ҳаётини ёрқин акс эттириши жиҳатидан тўпламдаги асарлар орасида алоҳида ажралиб туради.

Албатта, тўпламдаги қисса ва ҳикоялар мавжуд камчиликлари ва муваффақиятлари билан ёш адибнинг тасвир маҳоратини эгаллаш, ўз услуби, индивидуал ижодий манерасини топиш йўлидаги изланишларини яққол кўрсатиб турибди. Бу изланишлар ундан янада бадиий баркамол асарлар кутишга ишонч уйғотади.

Мурод АБДУЛЛАЕВ.

ДИҚҚАТ, ЯНГИЛИК!

«ҚУЁШ» МОТОРИ ИШЛАЙДИ

Шу кичик бир прибор офтобга қўйилиши биланоқ «жонланди» қўйди: сигнал чироғи ёнди, парраги бешовкин айлана бошлади.

— Бу қуёш энергияси билан ишлайдиган контактсиз электр моторидир, — дейди Украина ССР Фанлар академиясининг мухбир аъзоси К. Товстюк. — Ғоятда сезгир анизотроп ўтказгич туфайли нур энергияси унда механик энергияга, сўнгра эса электр энергиясига айланади. Украина ССР Фанлар академияси материалшунослик проблемалар институтининг Черновци бўлимида ишлаб чиқилган янгиликни мутахассислар ғоят истиқболли деб ҳисобламоқдалар. Маҳаллий машинасозлар олимлар билан ҳамдўстликда қуёш вентиляторларини ишлаб чиқариш учун ўзлаштиришга киришдилар. Мамлакат жанубидаги бир қанча шаҳарлардан шундай қурилмаларга буюртмалар келди. Шу беш йилликда айрим яйловлардаги чорвадорлар қуёш водокачкалари, сув иситгичлари ва бошқа мосламаларнинг хизматларидан фойдалана оладилар.

Черновцилик олимлар республикада тузилган «Энергокомплекс» программаси доирасида контактсиз гелиомотор ясадилар. Ҳозир шундай мотор асосида тоғдаги қишлоқлар ва фермалар учун қуёш электр станциялари ишлаб чиқилмоқда.

(ТАСС).

СУРАТДА: Собир Раҳимов районидаги В. И. Ленин номли 28-ўрта мактабнинг бошланғич синф ўқитувчиси, йигирма уч йилдан бери ёшларга таълим-тарбия бериб келаётган Муяссар Арслонованн машғулот пайтида кўриб турибсиз.

Х. Мирзакаримов фотоси.

ЖАҲОН ОЙНАСИ

ТАСС МУХБИРЛАРИ ХАБАР ҚИЛАДИЛАР

САРАЛОВЧИ РОБОТ ЯРАТИЛДИ

СОФИЯ. Болгария Фанлар академияси техника кибернетикаси институти мутахассислари тамаки баргларини саралаовчи электрон робот яратдилар. «Дельтахром» номини олган бу роботнинг тажриба намунаси ҳозир Пловдивдаги «Родопи» тамаки комбинатининг экспериментал цехида синовдан муваффақиятли ўтмоқда.

Махсус «электрон кўз» ва митти компьютер билан таъминланган бу серунум агрегат тамаки баргларини уларнинг рангига қараб саралайди. Битта саралаовчи роботни қўллаш 150 нафар малакали ишчи меҳнатини бажариш имкониятини беради. Дастлабки ҳисоб-китобларга кўра, электрон саралагич бир йилда 6 минг тоннагача тамаки баргларини қайта ишлай олади.

30 миллион қашшоқ

ПАРИЖ. Грецияни ҳисобга олмаганда «Умумий бозор» мамлакатлари 270 миллионлик аҳолисининг қарийб 30 миллиони қашшоқона кун кечирмоқда. Парижда чиқадиган «Котидьен де пари» газетаси Европа ҳамжамиятлари комиссиясининг маълумотларига таяниб, шу ҳақда ёзади. Европа иқтисодий ҳамжамиятига аъзо бўлган давлатлар орасида Ирландия энг оғир аҳволдадир. Бу ерда аҳолининг 23 процентдан кўпи қашшоқдир. Италияда қашшоқлик энг юқори даражада бўлиб, бу ерда 11,5 миллион камбағал бор. Франция бу қайғули рўйхатда учинчи ўринни эгаллайди. Унда 7,9 миллион киши қашшоқ яшамоқда, деб уқтиради «Котидьен де пари».

Мақолада ҳамжамият мамлакатлари аҳолисининг қашшоқ қатламлари ғоят аянчли шароитларда ҳаёт кечираётганлиги таъкидланади. Бу мамлакатларда жами 1,5 миллиондан кўп киши бутунлай бошпанасиздир.

ЯҚИН ВА ЎРТА ШАРҚ МАМЛАКАТЛАРИДА

ҚОБУЛ. Афғонистон Демократик Республикаси ҳукумати мамлакат аҳолисининг сиҳат-саломатлигини сақлашга катта эътибор бермоқда.

Кейинги 9 ой мобайнида мамлакатнинг шимоли-шарқидаги Файзобод шаҳри ва Бадахшон вилояти уездлари аҳолисидан 52 мингдан зиёд кишига клиникаларда ва медицина пунктларида тиббий ёрдам кўрсатилди. 1.300 дан ортиқ киши касалхоналарда даволанди.

Болаларнинг сиҳат-саломатлигини сақлашга алоҳида эътибор берилмоқда. 9 мингга яқин бола эмланди ва профилактика кўригидан ўтказилди.

* * *

АНҚАРА. Туркияда учта кончи Зангулдак кўмир ҳавзасидаги шахталардан бирида юз берган ўпирилиш натижасида ҳалок бўлди. «Жумҳурият» газетасининг хабар беришича, ўтган йили Туркия корхоналарида юз берган бахтсиз ҳодисалар натижасида 6 минг киши ҳалок бўлган. Маҳаллий газеталар корхона эгалари техника хавфсизлиги қоидаларини қўпол равишда бузганликлари ва эскирган асбоб-ускуналардан фойдаланилганлиги сабабли Туркия корхоналарида авариялар натижасида кишилар ҳалок бўлаётганлигини уқтириб ўтади.

* * *

ИСТАМБУЛ. 1981 йилда Туркияда озиқ-овқат ва саноат моллари нархи 35 процентдан зиёд ошди. «Понайдин» газетасининг уқтириб ўтишича, Туркияда энг кўп тарқалган ловия сингари маҳсулот мамлакатнинг кўпгина аҳолисига насиб бўлмай қолди. Нарх-навонинг ўсиши биринчи навбатда аҳолининг камбағал табақаларига оғир таъсир қилмоқда.

* * *

БАЙРУТ. Яна икки фаластинлик граждан оккупация қилинган Ғазо секторида Исроил «одил судлови»нинг қурбони бўлди. Фаластин ВАФА ахборот агентлигининг хабар беришича, Ғазодаги исроил ҳарбий трибунали икки ўсмирни 20 йил муддатга турма жазосига ҳукм қилган. Уларнинг ҳар бири одатдагидек Фаластин Фатҳ ташкилотига мансубликда ва «Исроилга қарши» ҳаракатда қатнашишда айбланмоқда.

* * *

ДАМАШҚ. Сурия ишчилар касаба союзлари умумий федерацияси Нуимейри режимининг ишчилар синфига қарши репрессияларини қоралади.

Касаба союзлари бирлашмасининг бу ерда эълон қилинган баёнотида Нимейри режими касаба союз раҳбарларини қамоққа олиш ва таъқиб этиш йўли билан ҳокимият тепасига чиқиб олишга уринмоқда, империализм ва реакция кучлари билан иноқлашиш сиёсатини давом эттирмоқда, деб таъкидланади.

* * *

ҚУВАЙТ. Ҳар йили Қувайт йўлларида 60 дан зиёд автомобиль ҳалокати юз бермоқда, кўп ҳодисаларда кишилар қурбон бўлмоқда.

Бу ерда эълон қилинган маълумотларга кўра, 1981 йилда мамлакатда қарийб 25 минг марта транспорт фалокати юз берган, бунинг натижасида 430 дан кўпроқ киши ҳалок бўлган.

* * *

ЖАЗОИР. «Ан-наср» газетаси Исроил «Моссад» разведкасининг террорчилик ва жасуслик ишлари Африканинг ривожланаётган мамлакатларида кучайиб бораётганлигини маълум қилди. Газета Исроил махсус хизматининг қўпорувчилик ишларини АҚШ Марказий Разведка Бошқармаси ҳар томонлама қўллаб-қувватлаётганлигини уқтириб ўтади. «Моссад» қишлоқ хўжалиги, саноат ва бошқа соҳаларда маслаҳатчи бўлиб ишлаётган ўз агентларидан кенг фойдаланмоқда. «Ан-наср» Исроил разведкасининг фаолияти кучайганлиги Африка мамлакатларининг хавфсизлигига жиддий таҳдид туғдираётганлигини таъкидлайди.

ГДР. Республиканинг илғор корхонаси — Зоннебергдаги электр-техника керамикаси заводи жами маҳсулотнинг учдан икки қисмини Сифат белгиси билан ишлаб чиқарипти.

СУРАТДА: энергетика ускуналари. АДН—ТАСС фотоси.

Биринчи навбатдаги вазифа

СОЛСБЕРИ. Меҳнаткашлар ҳуқуқларини кенгайтириш ва уларнинг фаровонлигини ошириш — Зимбабве ҳукуматининг биринчи навбатдаги юмушларидан биридир. Республика меҳнат ва социал таъминот министри К. Кенган «Геральд» газетасида босилган суҳбатида қуйидагиларни хабар қилди: барча компаниялар ва фирмаларнинг ишчилари ҳамда хизматчиларига корхоналарни бошқаришда, шу жумладан ишлаб чиқаришга доир масалаларни ҳал этишда бевосита қатнашиш ҳуқуқини бериш ҳақида қарор қабул қилинди. Икки йил муқаддам мамлакатнинг ҳамма қисмида ташкил этилган ишчи комитетлари бу вазифаларни ўз зиммаларига оладилар. Илгари уларнинг фаолияти асосан ишлаб чиқаришдаги можароларни бартараф қилишда воситачилик ролини бажариш билан чекланган эди.

Мустақил тараққиёт бошланганидан буён ўтган давр ичида социал соҳада мамлакат меҳнаткашларининг эҳтиёжларини таъминлашга қаратилган чуқур ислоҳотлар амалга оширилди. Махсус декретларга мувофиқ, саноат ва қишлоқ хўжалиги ишчилари иш ҳақининг минимал миқдори кўпайтирилди. Бепул бошланғич таълим жорий этилди, меҳнаткашларнинг ҳақ оладиган категорияларига эса бепул медицина хизмати ҳам кўрсатилмоқда. Нарх-наво устидан назорат кучайтирилди, уй-жой қурилиши кенг кўламда олиб борилмоқда.

ҚИСҚА ХАБАРЛАР

БЕРЛИН. ГДР бирдамлик комитети Стресснер диктатураси қамоқхонасида азоб чекиб ётган Парагвай Коммунистик партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Антонио Майдана дарҳол озод этилишини талаб қилди.

Комитет баёнотида таъкидланадики, маҳбусларни ваҳшиёна шароитларда сақлаши билан машҳур «Пенья эрмоса» қамоқ лагерига ташланган буюк ватанпарвар — коммунист ва унинг ўртоқлари ҳаёти тўғрисида ташвишланиш бутун дунёдаги каби ГДРда ҳам тобора кучаймоқда.

* * *

ҚОБУЛ. Апрель революцияси душманларининг ёлғон-яшиқ пропагандаси таъсири остида Афғонистонни тарк этган афғон гражданлари ўз ватанларига қайтиб келмоқдалар. Бахтар агентлигининг хабар беришича, Афғонистон Демократик Республикасининг шарқидаги Кунар вилоятига яна 70 оила қайтиб келган. Улар маҳаллий ҳокимият органлари билан учрашув вақтида бутун халқ билан бирга бунёдкорлик меҳнатида иштирок этиш имкониятини берган Афғонистон Халқ Демократик партияси ва мамлакат ҳукумати сиёсатини қўллаб-қувватлажакларини билдирдилар.

ТО СПРАВКАЛАР БЮРОСИ

ХАТЛАРГА ЖАВОБ БЕРАМИЗ

Н. МУРОДОВА: Мени олий ўқув юртини битириб чиққан ёш мутахассис ўқув юрти йўллаган корхона ёки ташкилотдан бошқа жойда ишлаши мумкинми ёки йўқлиги ҳақидаги масала қизиқтиради. Шу саволга жавоб беришларингизни сўрайман.

Жавоб: Одатда, ёш мутахассис олий ўқув юрти уни қаерга йўллаган бўлса, ўша жойда ишлаши шарт. Агар бу ёш мутахассисни корхона, қурилиш, колхоз, совхоз ва бошқа ташкилотлар олий ўқув юртига ўқишга йўллаган бўлса, бунда ҳам ўзини ўқишга йўллаган ўша корхона ёки ташкилотда ишлаши керак. Аммо шуниси ҳам борки, баъзан шу корхона ёки ташкилотнинг розилиги билан (агар уни шу корхона ёки ташкилот ўқишга йўллаган бўлсагина) ёш мутахассис бошқа жойга ишга юборилиши мумкин.

⁂

С. БАҲОДИРОВА: Мени балоғатга етмаганлар иши билан шуғулланувчи комиссия раисининг ўринбосари қилиб сайлашди. Айтингчи, унинг қандай вазифалари бор?

Жавоб: Балоғатга етмаганлар томонидан ҳуқуқ-тартибот бузилганлиги тўғрисида тузилиб, район комиссия раиси ёки унинг ўринбосари томонидан ўрганиб чиқилади.

«Ўзбекистон ССРнинг балоғатга етмаганлар иши билан шуғулланувчи комиссиялари тўғрисида Низом»да таъкидланишича, комиссия раиси ёки унинг ўринбосари биринчидан, ишни комиссия мажлисида кўриш тўғрисида, иккинчидан, ишга оид материалларни қўшимча равишда текшириш ёки тушган аризалар, мурожаатлар бўйича текшириш тўғрисида, учинчидан, иш комиссия мажлисида кўрилгунга қадар балоғатга етмаган шахсга нисбатан таъсир кўрсатиш чораси қўлланиш тўғрисида ва ниҳоят унчалик аҳамияти бўлмаган ножўя ҳаракатлар тўғрисидаги материалларни, агар бу билан шундай ножўя ҳаракат қилган болага тарбиявий таъсир кўрсата олинса, шу бола ўқиб ёки ишлаб турган жойдаги ўртоқлик судларига, жамоат ташкилотларига юбориш тўғрисида қарор қабул қиладилар.

⁂

С. ТУХТАЕВ: Маъмурият мени ноҳақ суратда ишдан бўшатган эди. Мен тегишли жойларга мурожаат қилганимдан сўнг маъмуриятнинг ноҳақ йўл тутгани аниқланди. Айтингчи, энди маъмурият мени яна ўз вазифамга тайинлайдими ёки йўқми?

Жавоб: Баъзан иш жараёнида шундай ҳоллар бўлиши мумкин. Бунда маъмурият Сизни ўзингизнинг аввалги вазифангизга ишга қўйиши керак.

⁂

Б. НУРАЛИЕВ: Мен бу йил институтни битираман. Айтингчи, институт йўллаган корхонада уч йилгача фақат ўз касбимда ишлашим шартми?

Жавоб: Ҳа. Бундан ташқари, уч йилгача ёш мутахассисдан корхонанинг бошқарув аппаратида фойдаланиш, шунингдек шу корхона бўйсунадиган идораларнинг рухсатисиз уни ишдан бўшатиш тақиқланади.

* * *

А. ФАТТОҲОВА: Уйимиздаги тикув машинамиз бузилиб қолди. Негадир яхши айланмаётир. Шуни қаерда тузаттирсак бўлади?

Жавоб: Шаҳримизнинг Весна кўчасидаги 223-уйда жойлашган «Техсложбитпр и б-о р» ишлаб чиқариш бирлашмаси усталари бузилган тикув машиналарини буюртма орқали тузатиб бериш учун буюртма қабул қилишади. Шу ҳақдаги керакли маълумотларни 91-08-84 рақамли телефонга қўнғироқ қилиб билишингиз мумкин.

ТОШКЕНТ ТАРИХИДАН 100 ЛАВҲА

ИЛК ИШЧИЛАР ШАҲАРЧАСИ ҲАҚИДА

77-лавҳа

Оддий кунларда вақт кўз очиб юмгунча ўтиб бораётганини сезмайсан, киши. Лекин шундай дақиқалар бўладики, такрорланмас умр дамларини бирданига чуқур ҳис этасан. Жонажон шаҳримиз бўйлаб кезар эканман, болаликдан ўзимга таниш кўчаларда — бу ердан илгарилари трамвай юрмаган эди, манави тўққиз қаватли бинолар ҳам бўлмаган эди, мана бу ерда тераклар турна қатор эди, бугун эса улар йўқ, деб эслайман... Кўчанинг нариги томонида кичкина бозорча бўларди, кампирлар ёнғоқмиди, пистамиди сотиб ўтиришарди. Бу кўча илгари ўнгга буриларди. Бурчак эса бўм-бўш эди. Бу ерда болалар гулхан ёқишиб, картошка пиширишарди. Ҳозир эса икки қаватли универсам бўй чўзиб турибди. Атрофни яна кўздан кечирсангиз, ўтган давр ичида шунчалик катта ўзгаришлар бўлганига лол қоласиз. Вақт қанчалар тез ўтади.

Унчалик кўп вақт ўтгани йўқ, лекин биз вақтни йилларга қараб эмас, бунёд этилган ишларга қараб баҳолаймиз. Вақтнинг бошланишини эса шу бунёд этиш қачон бошланганидан ҳисоблаймиз.

Биз шаҳримизда турар жой қурилиши кенг миқёсларда олиб борилаётгани билан фахрланамиз. Аввалги жойларда замонавий кварталлар, маиший хизмат кўрсатиш уйи, магазинлар, дам олиш зоналари барпо этилди. Тошкентнинг йирик саноат корхоналари — тўқимачилик комбинати, трактор заводининг ўз замонавий турар жой массивлари пайдо бўлди. Ҳозир авиасозларнинг ҳам ўз турар жой массивлари бор. У шунчалик каттаки, метрополитеннинг янги линияларидан бири шу массив томон ўтказилмоқда. Лекин бугунги кун миқёсларини тушуниш учун ўтмишга бир назар ташлаймиз. Шаҳримизда турар жой қурилиши аслида Тошкентнинг ишчилар шаҳарчасидан бошланган. Келинг, шуни бир эслаб кўрайлик.

Буни қаранг, бу кўча бундан йигирма, қирқ йил олдин қандай бўлган бўлса, ҳозир ҳам шундай. Унинг яқинида кенг магистраллар, кўп қаватли уйлар барпо этилди. Бу ерда эса шиддаткор вақт гўё тўхтаб қолгандек эди. Ҳозир ҳам худди ўша жойдан трамвай айланиб ўтади. Эски бозорда одам доимо гавжум. Аввалгидек темир йўлчилар боғида асрий дублар бўй чўзиб турибди. Фақат бу ерда ҳозир баланд деворлар йўқ. Кечқурунлари ҳарбий оркестрнинг садоси эшитилмайди. Хиёбонларда одам кам. Қачонлардир бу кўча шаҳар марказини аэропорт билан боғлаб турувчи ягона кўча эди. Биз, болаларга кўчамиздан тез ўтиб бораётган мотоциклларь оқими катта завқ бағишларди.

Уйлар ортида кўча бўлиб темир йўл ўтган эди. Ундан паровоз «хуштаги» эшитилиб турар, оғир состав «тақа-тўқи»дан ер ларзага келарди.

Бизнинг кўчамизни Железнодорожная кўчаси деб аташарди. Лекин эски вақтларда бу кўчанинг номи бошқача бўлган. Революциядан илгари бу ерда маҳаллий бой, савдогар Тезиков боғи бўлган. Унинг Салор бўйида кўн ва ғишт заводлари бўлган. Ушандан буён бу жойнинг номи Тезиков бўлиб кетган. Бизнинг давримизга келиб, бу жойнинг фақат номи қолди, холос. Боғ ўрнида Октябрь революцияси заводининг клуби қад кўтарди. Савдогар боғи ва бўш жойлар ўрнида бир қаватли уйлар қурилди. Оддий уйлар эди. Лекин бир уй деворидаги мармар тошга кўзимиз тушди. Мармарми, гранитми билиш қийин. Йирик ҳарфлар билан «Ишчилар шаҳарчасига 1922 йил 1 майда асос солинган» деб ёзилган. Кейин фамилиялар саналган. Юқорига майда ҳарфлар билан «Биз янги замон қурамиз» деб ёзиб қўйилган эди.

Мен дўстим билан ўша пайтда бунга унча аҳамият бермаган эканмиз. Биз, 50-йиллар болаларига, унга ёзилган сана жуда қадимийга ўхшаб туюлган эди. Кейинчалик англадимки, биз ўшанда дастлабки Ишчилар шаҳарчасининг биринчи биноси олдида турган эканмиз.

Тошкентда 20-йиллар бошида уй-жой масаласи энг жиддий масалалардан бири эди. Саноат тез ривожланди. Мамлакатимиз марказидан поездларда одамлар кела бошлашди. Беш юзга яқин иссиқ вагончалар ишчиларга квартира сифатида берилди. Яна шунча оила баракларда яшади. Уй-жой танқислигига тезликда чора топиш керак эди. Тошкентнинг бир неча районларида ишчилар шаҳарчалари қурилишини бошлаб юбориш учун давлат маблағлари ажратиш ҳақида қарор қабул қилинди. Биринчи бўлиб Тезиков боғи ўрнидаги жойларда ишчи шаҳарчаси қуришга аҳд қилинди.

1922 йил 1 май куни дастлабки шаҳарчага пойдевор қўйиладиган жойда темир йўл устахоналари ва паровоз депоси ишчилари тўпланишди. Ғиштлар, қумлар орасида ёғочдан минбар қилинди. У қизил алвон билан ўралди. Унга шаҳарнинг плани чизилган эди. Оркестр «Интернационал»ни чалди. Уй-жойлар планини муҳокама қилишди. Шаҳарча қандай бўлади?

Бу майдонда уч юзта участка қурилади. Уларнинг ҳар бирида 2-3 хона, ошхона бўлади. Ҳовлида томорқа ва боғ бўлади. Шундай қилиб, архитекторлар дастлабки ишчилар шаҳарчасини шундай тасаввур қилган эдилар. Митингда сўзга чиққан ишчилар ана шу ҳақда гапиришди. Туркистон Марказий Ижроия Комитети вакили митингда сўзга чиқиб: «Совет ҳокимияти гражданлар уруши туғаши муносабати билан ўзининг асосий вазифаларидан бири — ишчилар турмушини яхшилаш вазифасини амалга ошириш имконига эга бўлди», деди.

Тезиков боғининг аввалги бўм-бўш жойлари катта қурилиш майдонига айланди. Иш тез борди. Ғишт, гоҳида қум, тахта етишмасди. Техника ҳам жуда оддий эди. Лекин бир неча ойдан сўнг, Улуғ Октябрь беш йиллиги нишонланадиган куни темирйўл ишчилари ҳовли тўйи ўтказишди. Ўша вақтда бу уйлар жуда кенг ва қулай туюларди. Ҳозир ҳам Железнодорожная кўчасида бу уйлар сақланиб қолган. Атрофида ўнлаб янги массивлар, осмонўпар турар жой бинолари қад кўтарган бўлса ҳам, бу уйлар биз учун ёдгорлик сифатида қимматлидир. Биз ана шу уйларга қараб қўлга киритган муваффақиятларимизни баҳолаймиз.

А. ТЮРИКОВ.

РЕСПУБЛИКАМИЗ ШАҲАРЛАРИ БЎЙЛАБ

Тарихий обидаларимиз

Тиллоқори мадрасаси Самарқанддаги Регистон майдонининг кўрки бўлиб келаётган тарихий ёдгорликлардан бири. Регистонда ана шундай ёдгорликлардан учтаси мавжуд. Булар Шердор, Тиллоқори, Улуғбек мадрасаларидир. Айниқса улардан Улуғбек мадрасасининг тарихи маълум ва машҳурдир. Олий руҳонийлар мактаби сифатида 1417—1420 йилларда қурилган бу мадраса, Улуғбек замонида дунёвий илм марказига айланди. Бу ерда талабаларга диний таълимотлардан ташқари фалсафа, математика, астрономия фанлари ўқитилган.

Мадраса архитектура жиҳатидан орнаментларнинг нафислиги, рангларнинг жилваланиши каби сифатлари билан бошқа ёдгорликлардан ажралиб туради. Мадрасани тўрт бурчагида тўртта минора қад кўтарган. Бу бино икки қаватли бўлиб, унда қатор ҳужрачалар бор. Бу ҳужраларда асосан талабалар истиқомат қилишган. Мадрасанинг тўрт бурчагида тўртта дарсхона мавжуд. Дарсхона гумбазлари композицион жиҳатидан бир-бирларига ўхшайди. У чиройли кўриниши ва нафис жилоси билан характерлидир.

Улуғбек мадрасасининг ёнгинасидан ўрин олган Тиллоқори мадрасаси 1646—1647 йилларда қурила бошлаб, 1660 йилда тўла битказилган. Бино жуда ҳам гўзал қилиб ишланган. Олтин суви юритилган геометрик расмлар офтоб нурида товланиб кўзни олади. У ҳам бир вақтлар мачит ва мадраса вазифасини ўтаган. Ҳовлининг кенглиги 43 квадрат метрни ташкил этади.

Бу тарихий майдонни яна ҳам гўзаллаштириш учун Самарқанд шаҳар бош архитектура бошқармаси катта ишларни амалга оширмоқда. Архитекторлар лойиҳасига асосан Регистон майдони бир мунча ўзгартирилган ва кичик архитектура қурилмалари ўрнатилган. Майдонда фавворалар, рангли прожекторлар ва дам олиш скамейкалари қўйилган. Бу ерга Самарқанд ва Регистон тарихлари ҳақида ҳикоя қилувчи овозли радио карнайлар ўрнатилган. Улар асосан кечаси ишлатилади. Радиокарнайларидан одамларни ҳайратга солувчи тарихий Самарқанд ҳақида овоз эшитилади. Рангли ёритгичлар ёрдамида учта ёдгорликка нур таралади. Булар ҳаммаси уйғунлашиб ажойиб манзарани ташкил этади.

Ҳозирги кунда Самарқанддаги барча тарихий ёдгорликларда таъмирлаш ишлари олиб борилмоқда. Самарқанд архитекторлари ва таъмирчилари Биби Хоним мадрасасида анча мақтовга арзигудек иш қилишди. Ёдгорлик аста-секин тикланмоқда. Яқинда бу бино ҳам бошқа ёдгорликлар каби ўз чиройини кўз-кўз қилади.

Ҳар йили Самарқандга минг-минглаб хорижий мамлакат одамлари келиб кетмоқда. Ҳозир таъмирланаётган Биби Хоним, Хўжа Аҳрор мадрасалари тиклангач уларнинг сони янада ортади.

СУРАТЛАРДА: (чапда) Тиллоқори мадрасасининг чап қанот кўриниши; (ўнгда) Тиллоқори мадрасаси ва мачитининг макети. Шу лойиҳа асосида у таъмирланган.

Х. Мирзакаримов фотолари.

КЎРГАЗМА ОЧИЛДИ

27 январь куни Ўзбекистон ССР Халқ хўжалиги ютуқлари виставкасида «Ўзбекистон касаба союзлари — съезддан-съездгача» мавзуида кўргазма очилди. Экспозицияда республика новаторлари техника ижодиётининг намуналари, макетлар, фотосуратлар, рангли слайдлар, диаграммалар, маҳаллий санъат буюмлари қўйилган. Экспонатлар республика касаба союзларининг кўп қиррали фаолиятини акс эттиради. Халқ хўжалиги турли тармоқларидаги социалистик мусобақа кўлами, «Бир беш йилликда икки беш йиллик план бажарилади», «СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллигига — олтмиш зарбдор ҳафта» ҳаракатини оммавий ривожлантиришда касаба союзларининг роли кўрсатилган. Республика ижтимоий ишлаб чиқаришининг барча соҳаларида меҳнат шароитлари ва уни муҳофаза қилиш муттасил яхшиланиб бораётганлиги тўғрисида ҳикоя қилувчи стендлар экспозицияда катта ўринни олган. Завод санаторий-профилакторийлари нинг макетлари, фотосуратлар ва слайдлар касаба союзларининг республика меҳнаткашлари соғлиғини сақлаш, дам олишини ташкил этиш соҳасидаги ишларини тасвирлайди.

(ЎзТАГ).

Редактор ўринбосари
С. Б. ЁҚУБОВ.

● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА

ТЕАТР — КИНО

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 29/I да **Абу Али ибн Сино,** 30/I да **Гурунг,** 31/I да **Рўйхатларда йўқ.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 29/I да **Ишонмасанг, ўламан,** 30/I да **Ёшликда берган кўнгил,** 31/I да **Кулги кечаси.**

ЎЗБЕК ДАВЛАТ «ЁШ ГВАРДИЯ» ДРАМА ТЕАТРИДА — 29/I да **Тиконсиз типратиконлар,** 30/I да **Сокин тонглар,** 31/I да **Отасининг қизи.**

ЦИРК

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — **янги программа.** «ПАҲЛАВОН ВА ШЕР» **аттракциони.**

30 ЯНВАРДА

ҲУЖЖАТЛИ ФИЛЬМЛАР:

«ТАЙЁРГАРЛИКНИ ТЕКШИРИШ» — **Дружба.**

«ИСТЕЪДОД» — **ВЛКСМ 30 йиллиги номли.**

БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

«ЭРКАКЛАР» — **Чайка** (жуфт соатларда), **Нукус** (тоқ соатларда), **Дружба** (17, 19, 21.00), **Искра** (16, 18, 20.00).

«БУЮК ФИДОИИ» — **Қозоғистон** (12, 15, 18, 21.00), **Восток** (11, 13.30, 16, 18.30, 20.45), **ВЛКСМ 30 йиллиги номли** (12, 16, 20.00).

«ТЕҲРОН — 43» — **Қозоғистон** (11, 14, 17, 20.00), **Дружба** (12, 14, 15, 18, 20.30), **Кўчка** (11, 14, 17, 20.00).

«МЕХАНИК ГАВРИЛОВНИНГ МАҲБУБАСИ» — **Восток** (тоқ соатларда).

Ўзбекистон ССР Ҳунар-техника таълими давлат комитетининг
11-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ
1982 — 83 ЎҚУВ ЙИЛИ УЧУН

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

БИЛИМ ЮРТИ ҚУЙИДАГИ ИХТИСОСЛИКЛАР БЎЙИЧА ЮҚОРИ МАЛАКАЛИ КАДРЛАР ТАЙЁРЛАЙДИ: ёритиш тармоқларининг электр монтажчиси, иккиламчи занжирлар коммутацияси бўйича электр монтажчи, автоматика ва контроль-ўлчов асбобларини тузатиш бўйича слесарь, киномеханик (фильмларни текшириш ишини биладиган), **радиотелевизион аппаратураларга хизмат кўрсатиш ва тузатиш бўйича радиомеханик.**

БИЛИМ ЮРТИГА 8 — 10 СИНФ ҲАЖМИДА МАЪЛУМОТГА ЭГА БЎЛГАН, 15 ВА УНДАН КАТТА ЁШДАГИ ЙИГИТ-ҚИЗЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Ўқиш муддати — 1 — 3 йил.

ЎҚИШ ДАВРИ МЕҲНАТ СТАЖИГА ҚЎШИБ ҲИСОБЛАНАДИ.

Билим юртига тўлиқсиз ўрта маълумотлилар группасига кириб уч йил ўқиганлар ўрганган касби ҳақида ва тўлиқ ўрта маълумот ҳақида диплом оладилар. Улар кунига уч маҳал иссиқ овқат ва кийим-бош билан таъминланадилар;

билим юртига ўрта маълумотлилар группасига кириб бир йил ўқиганлар ўқиш даврида ҳар ойда 76 сўмдан стипендия оладилар, ишлаб чиқариш практикаси даврида меҳнат ҳақининг 33 процентини (электромонтажчилар группасидаги ўқувчилар эса иш ҳақининг 50 процентини) оладилар.

Билим юртида эшкак эшиш ва бокс бўйича ихтисослаштирилган спорт группалари ташкил этилмоқда.

Совет Армияси сафидан ҳарбий хизматни ўтаб қайтган йигитлар электромонтажчи ихтисоси бўйича ўқишга кирсалар ётоқхона билан таъминланадилар. Улар учун ўқиш муддати қисқартирилган: ўрта маълумотлилар 7,5 ой, тўлиқсиз ўрта маълумотлилар эса 10,5 ой ўқийдилар.

Машғулотлар группалар комплектлангандан сўнг бошланади.

Билим юртини битирганлар техникумлар ва олий ўқув юртларига киришда имтиёзлардан фойдаланадилар.

Билим юртини аъло баҳолар билан битирганлар эса корхоналардаги мажбурий хизматни ўтамай, ўрта ва олий ўқув юртларига ўқишни давом эттириш учун йўлланма билан юбориладилар.

Билим юрти яхши жиҳозланган спорт базасига эга. 14 та спорт секцияси доимо ишлайди. Техника ижоди тўгараги ва бадиий ҳаваскорлик тўгараклари мавжуд.

АРИЗА ВА ҲУЖЖАТЛАР ҲАР КУНИ СОАТ 9.00 дан 17.00 гача ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни топширишлари лозим: билим юрти директори номига ёзилган ариза, таржимаи ҳоли, характеристика, маълумоти тўғрисидаги ҳужжат, медицина справкаси, турар жойидан справка, 3х4 см. ҳажмдаги 4 дона фотосурат, туғилганлиги тўғрисидаги гувоҳнома (ёки паспорт), ҳарбий рўйхатдан ўтганлиги тўғрисидаги гувоҳнома (ёки ҳарбий билет), шахсан кўрсатилади.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳри, Фрунзе районы, Ивановолик тўқимачилар кўчаси, 8-уй (2, 3, 18, 33, 34, 45, 66, 70, 79-автобуслар, 4, 7, 9, 11, 14, 24-трамвайлар, 2, 6, 13, 15, 16-троллейбусларнинг «Тўқимачилик комбинати» бекати).

«ГАНГА» ХАРИД ҚИЛГАНИ ЧОРЛАЙДИ

Сиз яқин қариндошларингиз, ёки таниш-билишларингиз томонидан уй тўйига, туғилган кунни нишонлашга, тўйга таклиф қилингансиз. Албатта, совға керак бўлади. Бундай совғаларни «Ганга» магазинида қийналмасдан танлаш мумкин.

Ҳиндистонда тайёрланган молларни сотиш бўйича ихтисослашган

ИТТИФОҚДА ИККИНЧИ, ЎРТА ОСИЁДА ЯГОНА

«Ганга» магазини тошкентликларга ва Ўзбекистон пойтахтининг меҳмонларига тикувчилик, хотин-қизлар буюмларини, совғаларни

ТАВСИЯ ҚИЛАДИ

Ҳўл ва қуруқ мевалар, конфетлар, гуллар солинадиган (жез ва оқ металлдан ишланган) шакли ва ҳажми ранг-баранг бўлган лаганлар, кўзалар, вазалар, ёғочдан ишланган паннолар, иссиқ таомлар учун тагликлар шубҳасиз кўпчиликнинг диққатини жалб қилса керак.

Агарда Сиз сотиб оладиган совғалар хотин-қизларга мўлжалланган бўлса, шубҳаланмасангиз ҳам бўлади, сердолик, аметист, топаз ва бошқа нодир тошлардан нафис ишланган маржонлар уларга манзур бўлади.

Шунингдек, ёғочдан, суякдан, металлдан ишланган буюмлар, соатлар учун занжирлар, эркаклар ва хотин-қизларнинг чарм ҳамёнлари ҳам сотувга қўйилган.

«ГАНГА» МАГАЗИНИГА МАРҲАМАТ ҚИЛИНГ!

Магазин соат 10 дан 19.00 гача ишлайди.

Танаффус — 14 дан 15.00 гача. Якшанба — дам олиш куни.

Магазин адреси: Тошкент шаҳар, «Ўзбекистон ССР 50 йиллиги» проспекти, Марказ — 14 квартали.

«Таштекстильшвейторг».

«Союзторгреклама» Бутуниттифоқ бирлашмасининг Ўзбекистон агентлиги.

ТОШКЕНТ ШАҲАР КИНОФИЛЬМЛАР ПРОКАТИ КОНТОРАСИ

1 ФЕВРАЛДА

КИНОТЕАТРЛАР ЭКРАНЛАРИГА

«Ш Л Я П А»

НОМЛИ ЯНГИ БАДИИЙ ФИЛЬМНИ

ЧИҚАРАДИ

Сценарий муаллифи — В. ТОКАРЕВА.
Постановкачи режиссёр — Л. КВИНИХИДЗЕ.

РОЛЛАРДА: О. ЯНКОВСКИЙ, Л. САВЕЛЬЕВА, И. МИРОШНИЧЕНКО ВА БОШҚАЛАР ҚАТНАШАДИЛАР.

Мазкур картина музика ва музикани яратувчи одамлар ҳақидадир.

Музикачи Дмитрий Денисов ажойиб таклифнома олиб, Москвадаги барча ишларини ташлайди-да, Сочи томон парвоз қилади. Бу ерда у автомобиль ҳалокатига учрайди. Йигит омон қолади. Лекин, уни таниш-билишлари ўлдига чиқариб, мотам тутишади. Бундан у бехабар эди. Хуллас, Москвада қолган ёру-дўстлари учун Денисов энди йўқ. Севикли аёли, уни жонидан ортиқ кўрувчи онаси ҳамда у тайёрлаган ёш музикачиларнинг бари Дмитрий билан хайрлашади.

Сочида Дмитрий Денисов солист-трубач бўлиб ишлайди. Бошқа ҳаммаси кўнгилдагидек бўлади. Лекин, орадан кўп ўтмай унинг юраги безовталанадиган бўлиб қолади. Музикачи атрофдаги нарсаларга лоқайдлик билан қарайди. Негадир унда муваффақиятлар ҳам илгаригидек қизиқиш, ҳаяжон уйғотмайди. Ана шундан сўнг у яна ҳамма ишни ташлаб қадрдон уйи томон йўл олади.

Москва Денисовни қор билан қаршилайди...

«МОСФИЛЬМ» КИНОСТУДИЯСИ МАҲСУЛОТИ.

ЗАНГОРИ ЭКРАНДА

29 ЯНВАРЬ — ЖУМА

Марказий телевидениенинг «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

17.20 «Москва ва москваликлар». 17.50 «Музей за кўргазма заллари бўйлаб». 18.20 «Эртак ҳузурида меҳмонда». «Охирги гул барги». Мультфильм. 19.05 «Чорвачилик — зарбдор фронт». 19.15 «Дунё воқеалари». 19.30 Совет қўшиқларидан концерт. 19.50 «Ҳамдўстлик» телевизион журнали. 20.20 «Баҳорнинг ўн етти лаҳзаси». Кўп серияли телевизион бадиий фильм. 12-серия. 22.05 «Кинопанорама». 23.40 «Дунё воқеалари». 23.55 Чет эл эстрадасининг куйлари ва оҳанглари.

Марказий телевидениенинг иккинчи программаси

18.30 Янгиликлар. 18.50 «Уфқ». Ёшларни ахлоқий-ҳуқуқий тарбиялаш ҳақида. 3-кўрсатув Ленинграддан олиб кўрсатилади. 20.00 Адабий ўқиш. И. Бунин. Ҳикоялар. 20.30 «Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар!». 20.45 «Музикали киоск». 21.15 Тоғ чанғи спорти бўйича жаҳон чемпионати. 21.30 «Время». 22.05 «Эзги гастроллар». Телевизион бадиий фильм. 23.25 Волейбол бўйича СССР чемпионати. Хотин-қизлар. «Автомобилист» (Тошкент — ТТУ (Ленинград).

Ўзбекистон телевидениесининг программалари

I

17.55 Кўрсатувлар программаси. 18.00 Болалар учун фильмлар: «Чигирек», «Бузоқча». 18.25 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Биз — 80-йиллар комсомоллари». 19.10 «Қишлоқ хўжалигини ривожлантириш — озиқ-овқат программасининг асоси». 19.30 «Ахборот» (рус.). 19.45 «Ишчанлик руҳидаги даврада». Телетомошабинларнинг саволларига Ўзбекистон ССР социал таъминот министрининг биринчи ўринбосари А. И. Битюков жавоб беради (рус.). 20.30 «Ахборот». 20.50 СССР халқ артисти С. Қобулова ва Ўзбекистон ССР халқ артисти Э. Йўлдошев концерти. 21.30 Москва. «Время». 22.05 «Дунё воқеалари». 22.35 «Театр ва замон». Ўзбекистон театр жамиятининг VI съезди олдидан. 00.05 Кўрсатувлар программаси.

II

18.00 Кўрсатувлар программаси. 18.05 СССР ташкил топганлигининг 60 йиллигига. «Дўстлик камалаги». Кинопрограмма. 19.00 Абитуриентлар учун. Физика. 20.00 Янгиликлар 20.20 Абитуриентлар учун. Она тили. 20.50 Реклама. 21.00 «Элга хизмат — олий химмат» (рус.). 21.30 МТ II.

30 ЯНВАРЬ — ШАНБА

Марказий телевидениенинг «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

9.00 «Время». 9.40 «АБВГДейка». 10.10 «Ота-оналар, Сизлар учун». 10.40 «Спортлото»нинг 5-тиражи. 10.45 «Кўплаб сифатли товарлар етказиб берайлиқ». 11.15 «Баҳорнинг ўн етти лаҳзаси». Кўп серияли телевизион бадиий фильм. 12-серия. 12.20 «Инсон Ер. Коинот». 13.05 «Твардовский уйи». Телевизион ҳужжатли фильм. 14.05 «Мўъжизасиз мўъжизалар». 15.10 «Дунё воқеалари». 15.25 Сиёсий шарҳловчи В. Бекетов суҳбати. 16.10 Халқаро конкурс лауреати М. Плетнёв ижросида П. Чайковскийнинг фортепьяно асарлари. 16.30 «9-студия».

17.30 Янгиликлар. 17.45 «Икки эртак» Мультфильм. 18.00 Хоккей бўйича СССР чемпионати. «Трактор» (Челябинск) — МАСК. 20.15 «Қўшиқ. Романс. Вальс». Концерт. 20.45 «Любовь Петровна Орлова». Туғилган кунининг 80 йиллигига. 21.30 «Время». 22.05 Н. В. Гоголь номли Москва театри «Қадимий казаклар усулида» фильм-спектаклининг премьераси. 00.20 Янгиликлар.

Марказий телевидениенинг иккинчи программаси

9.00 Эрталабки гимнастика. 9.15 «Агар соғлом бўлай десанг» (Физкультурачиларга маслаҳатлар). 9.25 Ҳужжатли фильмлар программаси. 9.55 «Эзги гастроллар». Телевизион бадиий фильм. 11.15 «Тонгги почта» музикали программаси. 11.45 «Олам кинокамера кўзгусида». 12.50 СССР халқ артисти Н. Ткаченко концерти. 13.10 «Ғолиблар». Фронтдош дўстлар клуби.

ГРУЗИЯ ССР ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ.

14.40 «Урмондан янги йил репортажи». Болалар учун музикали программа. 15.15 «Оқ этюд». Бакурианининг қишки манзараси ҳақида кинолавҳа. 15.25 Лирик концерт. 15.50 «Киносаёҳатчилар клуби». 16.50 «Музика ҳақидаги суҳбатни давом эттирамиз». 18.30 Янги мультфильм премьераси. 19.00 «Халқаро обзор». 19.15 «Здоровье» илмий-оммабоп программаси. 20.00 «Эрмитаж». «Рембрандт» 9-фильм. 20.30 «Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар!». 20.50 Тоғ чанғи спорти бўйича жаҳон чемпионати. 21.30 «Время». 22.05 «Йўл». Телевизион бадиий фильм.

Ўзбекистон телевидениесининг программаси

I

9.55 Кўрсатувлар программаси. 10.00 Янгиликлар. 10.10 Телевизион миниатюралар театри. 10.55 Болалар учун «Уйлаб топ» (рус). 11.25 Т. Минуллин. «Қадаҳ». Телеспектакль (такрорий). 12.35 Ўзбекистон телевидениеси ва радиоси халқ чолғу асбоблари оркестрининг концерти. 13.15 «Биз яшаётган уй». (рус.). 16.55 Кўрсатувлар программаси. 17.00 «Дўстлик экрани». Ўрта Осиё республикалари ва Қозоғистон телевидениеларининг биргаликдаги программаси. 18.00 «Қувноқ карусель». Мультфильм. 18.10 Мактаб ўқувчилари учун. «Қўшиғим, жон қўшиғим», 19.00 «Ота-оналар университети». 19.30 «Ахборот» (рус). 19.45 «Футбол чорраҳаларида». 20.30 «Ахборот». 20.50 Ўзбекистон телевидениеси ва радиоси дуторчи қизлар ансамблининг концерти. 21.30 Москва «Время». 22.05 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Оталар сўзи — ақлнинг кўзи». 23.05 Сув полоси бўйича СССР чемпионати. «Меҳнат (Тошкент) — МДУ (Москва). Митрофанов номли Сув спорти саройидан репортаж. 23.30 Кўрсатувлар программаси.

Ўзбекистон КП Марказий Комитети нашриёти, «Саодат» ва «Совет Ўзбекистони санъати» журнали редакцияси коллективлари техник редактор О. Ҳакимовга онаси

Тожиниса ЭГАМБЕРДИЕВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қиладилар.

4 бет ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

«ТОШКЕНТ ОҚШОМИ» («ВЕЧЕРНИЙ ТАШКЕНТ») — орган Ташкентского горкома КП Узбекистана и Ташгорсовета.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700000, Тошкент—ГСП, Ленин кўчаси, 41 ТЕЛЕФОНЛАР: секретариат, — 33-57-02, бўлимлар: партия турмуши — 32-63-66; саноат 32-53-83; қурилиш — 32-58-85; шаҳар хўжалиги — 32-57-83 совет қурилиши ва ҳуқуқ — 32-54-19. фан. мактаб ва олий ўқув юртлари 32-53-10; адабиёт ва санъат — 32-56-81; ахборот—33-28.95, спорт ва ҳарбий-ватанпарварлик ишлари — 32-55-32; хатлар — 33-29-70; эълонлар бўлими — 33-81-42; нашриёт диспетчери 32-78-94; нашриёт телефон станциясининг навбатчилари — 33-90-50.

29 ЯНВАРЬ, 1982 й. Р. — 13044. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. В-2524. Индекс 64691. 10